

ZADARMO

Noviny o živote v Bratislave sú distribuované každý mesiac do všetkých mestských častí.

EV 3101/09 - ISSN 1335-5228

IČO: 35712058

Vydáva NIVEL PLUS s.r.o.,

Ivanská cesta 2D, 821 04 Bratislava

Tlačí MAFRAPRINT

Roznáša spoločnosť Red Post, s. r. o.

Bratislavské Noviny

Aktuálne
správy o dianí
v Bratislave

nájdete aj na
www.banoviny.sk

a na Facebooku
www.facebook.com/banoviny
Príďte, pýtajte sa, komentujte

Piatok 7. júla 2023

Pressburger Zeitung - Pozsonyi Újság - Nova Posoniensia

Ročník XXVI. - Číslo 7

6 Rázsochy už mohli byť

Aká je šanca, že v lukratívnej lokalite v Lamači raz naozaj bude stáť špičková univerzitná nemocnica a ako by to vyšlo finančne? Aj o tom hovorí architekt Jindřich Martin.

8 Ako bezpečné je mesto v noci?

Po nedávnom útoku na zdravotníckeho analytika v centre mesta sme zisťovali, koľko policajtov hliadkuje priamo v uliciach a ako rýchlo vedia zakročiť.

16 Hodinárstvo z minulého storočia

Obchodík na Špitálskej ulici funguje nepretržite už 77 rokov, hodinárske remeslo stále žije.

19 Hriešnice z Vydrice

Aj známi umelci žijúci v dobovej Bratislave bohato využili núkajúci sa i finančne dostupný vydrický „prazdroj“ inšpirácie.

Hravá fontána teší deti i dospelých.

Fontána Družba žije naplno a šetrne

STARÉ MESTO

„Bývam v Starom Meste dlho, ale toto som ešte nevidela!“ Podobne komentovali spustenie fontány Družba, do ktorej sa po 16 rokoch vrátila voda, mnohí Bratislavčania. Fontána na Námestí Slobody sa zmenila na veľké ihrisko i kúpalisko, ktoré láka najmä deti. Prítom je šetrná, po obnove v nej cirkuluje desaťkrát menej vody ako v minulosti.

Počasie pri slávnostnom spustení fontány v sobotu 24. júna nevyšlo ideálne, ale v nedeľu už bola plná detí. Takéto osvieženie v horúcich dňoch každému dobre padne. Vodný režim so suchými okrajmi umožňuje vojsť do bazény i rodičom, ktorí sa nechcú namočiť, len chcú mať pod dohľadom svoju ratolesť. Obnovená fontána je nielen hravejšia, ale aj úspornejšia: kým v minulosti v nej cirkulovalo až dvesto kubíkov.

V rámci revitalizácie prešlo úpravou takisto námestie. Pribudli stromy, pod ktorými môžete relaxovať, upravené záhony, automatické zavlažovanie, nový mobiliár aj osvetlenie, popraskanú dlažbu nahradilo liate terazzo, ktoré obsahuje pôvodnú žulu a tavený čadič... Dojem kazí len neupravené širšie okolie fontány, ktoré príde na rad až na jeseň.

„Zvolili sme citlivú rekonštrukciu, ktorá rešpektuje pôvodný charakter námestia. Priestor je viac prispôbený verejným podujatiam, ktoré sa tu historicky diali. Fontánu sme upravili tak, že návštevníci môžu do nej vstúpiť

a ochladiť sa,“ priblížil architekt Peter Lényi z víťazného ateliéru.

Autormi fontány Družba z roku 1980 sú sochári Juraj Hovorka, Karol Lacko a Tibor Bártfay a architekti Virgil Droppa a Juraj Hlavičca. Súčasťou príprav na jej rekonštrukciu bola aj komunikácia s dedičmi autorských práv k dielu, ktorí ju privítali. Naposledy fungovala v roku 2007, potom ju pre zlý technický stav vypustili. Prvé úpravy sa realizovali v roku 2018, ale komplexnejšia rekonštrukcia fontány i námestia sa začala až v novembri pred dvoma rokmi.. (ac, ts)

Foto: ac

Obnova námestia pokračuje

Podobu rekonštrukcie určila architektonická súťaž z roku 2017, ktorú vyhrali ateliéry 2021 a LABAK. V prvej fáze prešla komplexnou opravou fontána s lipovým kvetom a podzemnou strojovňou, ako aj časť námestia. Na jeseň sa začne druhá fáza rekonštrukcie, ktorá ráta s výsadbou ďalšej zelene a stromov, pribudne ihrisko a opraví sa posledné spevnené plochy na námestí.

Zadlžený Devín už má riešenie

DEVÍN

Vďaka novele zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy sa mestská časť Devín bude môcť po 18 rokoch v nutej správe zbaviť svojich dlhov.

Počas ozdravného režimu a nútenej správy bude môcť obec podať na ministerstvo financií návrh na konsolidáciu pohľadávok. Ministerstvo o tom následne rozhodne do 30 dní. Dňom začatia konsolidácie nebude možné začať konanie o výkone rozhodnutia, ani exekučné konanie na majetok vo vlastníctve obce. Určený konsolidačný správca musí vypracovať a predložiť obci plán konsolidácie pohľadávok do 90 dní.

Pri príprave plánu konsolidácie vyčlení obec časť vlastných príjmov rozpočtu v každom rozpočtovom roku tak, aby bolo možné zaplatiť v lehote 20 rokov 100 % istiny a príslušenstva. Obec takto musí vyčleniť najmenej 5 % príjmov. Táto povinnosť však neplatí v roku, v ktorom by zostávajúca časť nepostačovala na úhradu zákonom stanovených výdavkov obce. Vtedy musí použiť na úhradu záväzkov zostatok príjmov po úhrade uvedených výdavkov. Svojich dlhov sa tak po 18 rokoch v nútenej správe môže vďaka novele zbaviť aj Devín. Po uplynutí dvadsiatich rokov od schválenia plánu konsolidácie pohľadávok sa totiž stanú nezaplatená časť istiny a príslušenstvo nevymáhateľnými. Nemôže to byť ale skôr ako 31. decembra 2024. (TASR)

Slovo k veci

Pomoc existuje

Tento príhovor chcel byť pozvánkou do letných ulíc Bratislavy, ktoré ožili desiatkami podujatí. Zmenila ho tragédia talentovaného chlapca v prvý deň prázdnin. Treba asi pripomenúť iné.

Správa o gymnazistovi, ktorý mal podpáliť najskôr autá vo firme, kde brigádoval, a potom založiť požiar na prízemí svojej školy, pri ktorom zahynul, zasiahla mnohých. O to viac, že chodil do rovnakej školy pre mimoriadne nadané deti, kde študoval aj Juraj, ktorý vlni zastrelil na Zámockej ulici dvoch mladíkov patriacich k LGBTI+ komunite. „Náčim preklepnúť túto školu, to už nemôže byť náhoda,“ zhodli sa viacerí diskutujúci na sociálnej sieti. Objavila sa aj racionálna pripomienka: „Nemýľme si intelektové nadanie s osobnostnou zrelosťou.“

V prípade oboch pomýlených chlapcov sa niekde stala chyba a nájsť pre ňu vysvetlenie nie je jednoduché. Psychológ Marek Madro z interetovej poradne pre mladých ľudí IPčko potvrdil, že od nadaných detí máme väčšie očakávania, je na ne vytváraný veľmi silný tlak, ktorý musia stále prekonávať. Strach zo zlyhania v škole, pred rodičmi alebo kamarátmi však trápi i menej múdrych žiakov. Dnešná mladá generácia je podľa odborníka extrémne zraniteľná, oveľa citlivejšia - aj s tým často súvisí skratové konanie tínedžerov v situácii, keď sa cítia zle a nevedia si rady. Potrebujú väčšiu podporu, možnosť hovoriť bez obáv aj o svojich chybách.

Treba tiež vedieť, že ak je niekomu ťažko, so svojím trápením nemusí zostať sám. Pomoc v kríze ponúka i spomínané IPčko na linke 0800 500 333, a to bezplatne a nonstop. Pripomíname.

Anna Čapková

RÁZSOCHY Nemocnica potrebuje svojho krstného otca, inak nebude

Vizualizácia...

...a realita

LAMAČ **Mali sme veľkolepý projekt, aj prvé postavené budovy, potom prišli bagre a všetko zrovnali so zemou. Zostalo stavenisko a jediná istota, že milióny eur z plánu obnovy nepomôžu, špičkovú univerzitnú nemocnicu na Rázsochách má postaviť štát, ktorý to však za takmer štyri desaťročia nedokázal. Aká je šanca, že v tomto nádhernom prostredí sa raz naozaj budú uzdravovať pacienti?**

Hlavný architekt zbúraného nemocničného komplexu Jindřich Martin je presvedčený, že pokiaľ takýto projekt nemá akéhosi krstného otca, ktorý by sa zaň zaslúžil, nebude úspešný. „Preto to tak dopadlo s pôvodnými Rázsochami. Všetky vlády za tie desaťročia ubezpečovali, že im na do- stavbe nemocnice záleží, ale

vzápätí to išlo do stratena.“ Podobná situácia je dnes. Objavili sa už aj úvahy, či radšej nepostavíť univerzitnú nemocnicu na východnom okraji Bratislavy, alebo či vôbec stavať, nech štát odkúpi súkromnú nemocnicu na Boroch... A to bol vraj plán nových Rázsoch dobrý - mal len tú chybu, že nevyšiel. Práce na projekte celoslovenskej nemocnice meškali, tzv. hrubá stavba by sa musela dokončiť do roku 2026, aby ju preplatila EÚ, čo bolo nereálne. Exminister zdravotníctva Marek Krajčí však v relácii TV Markíza vyhlásil, že rakúska vláda bola ochotná pomôcť, vedeli by pripraviť projekty tak, aby sa stihlo „vyobstarat“ zhotoviteľa stavby. Prečo sa nevyužila táto možnosť? „V čase prípravy zadania na výber zhotoviteľa projektov dokumentácie boli viaceré mož-

nosti a svoje služby ponúkali viaceré odborné spoločnosti so skúsenosťami v tejto oblasti. Zvolil sa štandardný postup podľa platnej legislatívy v SR a v júli 2022 bola podpísaná zmluva s víťazom verejnej súťaže. Ak by sa zvažovala pomoc zahraničnej vlády, pravdepodobne by to znamenalo novú časovú stratu na už zrealizovaných stupňoch prípravy, a takýto zásah by nebol prínosom pre napredovanie projektu,“ reagoval na našu otázku rezort zdravotníctva. Zároveň ubezpečuje, že na projekte sa nepretržite pracuje, dokončujú sa ďalšie stupne projektov dokumentácie, na stavebné povolenie aj na výber zhotoviteľa. (ac)

Foto: TASR, vizualizácia: Mochly-Eldar Architects

Architekt Jindřich Martin tvrdí, že už o rok mohla stáť na Rázsochách nová nemocnica. Viac na str. 6.

Projekt musí pokračovať

LAMAČ

V projekte novej univerzitnej nemocnice je nevyhnutné pokračovať. Upozornili na to zástupcovia Lekárskej fakulty Univerzity Komenského.

Poukázali pritom na neúnosné podmienky na klinickú výučbu v existujúcich zariadeniach Univerzitetnej nemocnice Bratislava. „Za posledných 30 rokov sa do dnešných nemocníc prakticky neinvestovalo. Štát nenahrádzal, že európske peniaze neprichádzali do Bratislavy... Nemocnice tak išli iba na bazál a investície boli iba do výrazne havarijných stavov,“ uviedol dekan Lekárskej fakulty UK Juraj Payer. Zhoršili sa tak podľa neho podmienky na klinickú výučbu aj na liečbu pacientov. Poukázal na to, že Slovensko má už 30 rokov víziu postaviť novú univerzitnú nemocnicu na Rázsochách. Apeluje na vládu, ktorá vziđe zo septembrových parlamentných volieb, aby tento projekt nezastavila. „Musíme mať dôstojné podmienky na výučbu medikov a lekárov, musíme vedieť poskytovať adekvátnu univerzitnú zdravotnú starostlivosť našim pacientom a musíme mať dostatočné financovanie výučby medikov,“ vyhlásil. (TASR)

TRIV
BYTÝ•KANCELÁRIE•TREZORY•KLAVIÉRE
ŠTAHOVANIE.sk
NÁKLADNÁ DOPRAVA
EXPORTNÉ BALENIE
SKLADOVANIE

0905 616 329
02/ 6542 2387

Kúpaliská zdraželi najmä pre seniorov a deti

BRATISLAVA

Sezóna mestských kúpalísk sa začala v polovici júna a hneď sa aj zaplnili, hoci vstupné je v porovnaní s vlaňajškom výrazne vyššie. Pozrite sa, kde koľko zaplatíte a ako môžete ušetriť.

„V súvislosti s infláciou, vyššími nákladmi za energie a výpadkami desiatok miliónov eur v rozpočte mesta po viacerých legislatívnych opatreniach bolo nevyhnutné pristúpiť k úprave cenníka,“ zdôvodnila zdraženie hovorkyňa magistrátu Dagmar Schmucková s tým, že naposledy sa ceny na letné kúpaliská menili v roku 2018. Aktuálny cenník, ktorý zverejnila Správa telovýchovných a rekreačných zariadení (STaRZ), sa týka letných kúpalísk v jej správe: je to Rosnička, Tehelné pole, Delfin, Lamač, Krasňany, Rača a Areál zdravia Zlaté Piesky. Oproti vlaňajšku zdraže-

Keď si kúpite lístok online, ušetríte.

lo vstupné kúpené priamo v pokladni o približne 30 percent, v prípade detí či seniorov aj o viac ako 50 percent. Deti do 3 rokov majú vstup na mestské kúpaliská zadarmo.

Ak máte možnosť, oplatiť sa kúpiť si lístok online na webe www.kupaliska.bratislava.sk, významne ušetríte, hoci aj tu išli ceny v porovnaní s minulým rokom hore. Vychádza to takto: za celodenný vstup zaplatíte 4 € (vlni 3,50 €), za permanentku na 10 vstupov

36 € a po 17. h 25 € (vlni 29 € a po 17. h 19 €) a sezónna permanentka pre dospelého vyjde od 10. júla 109 €, vlni to bolo 99 €.

Porovnajte si, koľko zaplatíte za vstup priamo v pokladni.

■ Rosnička: celodenný lístok dospelý 6 €, vlni 4,50 €, celodenný lístok dieťa (3 - 18 rokov) 4,50 €, vlni 3,50 €, celodenný lístok senior 62+ a ŤZP 2,50 €, (ac)

vlni 1,50 €, zľavnené vstupné po 17. h 3,50 €, vlni 2,30 €.

■ Tehelné pole, Delfin a Lamač: celodenný lístok dospelý 5 €, vlni 4 €, celodenný lístok dieťa (3 - 18 rokov) 4,50 €, vlni 3 €, celodenný lístok senior 62+ a ŤZP 2,50 €, vlni 1,50 €, zľavnené vstupné po 17. h 3,50 €, vlni 2 €.

■ Krasňany a Rača: celodenný lístok dospelý 4,50 €, vlni 3,50 €, celodenný lístok dieťa (3 - 18 rokov) 4 €, vlni 2,50 €, celodenný lístok senior 62+ a ŤZP 2,50 €, vlni 1,50 €, zľavnené vstupné po 17. h 3,50 €, vlni 1,80 €.

■ Zlaté piesky: celodenný lístok dospelý 5 €, vlni 4 €, celodenný lístok dieťa (3 - 18 rokov) 4,50 €, vlni 3 €, celodenný lístok senior 62+ a ŤZP 2,50 €, vlni 1,50 €. (ac)

Foto: ms

Ceny na Mičurine a na Matadorke

STARÉ MESTO /PETRŽALKA

V porovnaní s vlaňajškom si priplátite aj za lístok na letné kúpaliská Mičurina a Matadorka.

Celodenný vstup na Matadorku v Petržalke vyjde dospelého o euro viac ako vlni, stojí 8 €, cena pre seniora a ŤZP je 6 € a pre deti od 3 do 15 rokov 4,50 €. Permanentka pre dospelého vyjde 100 €, pre dieťa do 17 rokov 40 €. Kúpalisko nepatrí pod STaRZ, prevádzkuje ho občianske združenie, ktoré nedostáva žiadne dotácie.

Na kúpalisku Mičurina neďaleko Slavína v Starom Meste, ktoré patrí pod Národný inštitút vzdelávania a mládeže, si oproti vlaňajšku ku každému typu lístka priplátite 50 centov. Dospelý zaplatí za vstup 3,50 €, študenti 3 € a deti od 3 do 14 rokov, seniori a ŤZP 2,50 €. (ac)

Oblíbená promenáda v Eurovea

Už viac ako mesiac navštevujú zákazníci nákupného centra na Dunaji nielen nové obchody, ale aj najnovší stravovací koncept. Pôvodný foodcourt sa presťahoval do zväčšenej nákupnej pasáže na prvé poschodie, kde na rozlohe 3 700 m² zdvojnásobil svoju kapacitu a doplnený o štýlový Food Hall vytvorí spolu so 16 reštauráciami na promenáde najväčšiu gastro destináciu na Slovensku.

Neopakovateľnú atmosféru v Eurovea vytvára promenáda pri Dunaji, ktorú lemujú reštaurácie, kaviarne a bary ponúkajúce prvotriednu gastronómiu, výborné drinky a jeden z najkrajších výhľadov v Bratislave. Pomaly plynúci európsky veľtok je obľúbenou kulisou mnohých gastrozážitkov, miesto stretnutí alebo business rokovani. Predĺženie promenády umožnilo rozšíriť diverzitu ponuky a na promenáde pribudli tri silné koncepty. Jednou z nich je už známa prevádzka obľúbenej siete rýchleho občerstvenia McDonald's, ktorá sa zväčšila a priniesla hneď niekoľko prvenstiev. Okrem toho, že je najväčšia na Slovensku s kapacitou 268 miest na sedenie, ako prvá na Slovensku i v Česku je vyhotovená v modernom dizajne Luna inšpirovanom mesiacom. V prevádzke nájdu zákazníci najväčší počet samoobslužných objednávacích pĺoch, tzv. kioskov je ich tam až dvanásť. Zauj-

mavou novinkou na gastromape hlavného mesta a promenády je určite COMO CAFE, inšpirované južanským citom pre bohémsky život. Plný radosti, vášni k jedlu a pestrofarebných vnemov, ktoré zákazníci nájdu nielen na tanieri. COMO CAFE spája temperament celodenne pulzujúceho bistra a do detailu vyladené chute talianskej kuchyne. Spolu s výhľadmi na nábrežie Dunaja priamo pod prvým mrakodrapom v Bratislave ponúka zážitok, ktorý by si nikto nemal nechať ujsť. Obľúbená a dobre etablovaná značka na bratislavskej gastroscéne Urban House prišla na nábrežie Dunaja s novým celodenným konceptom Urban Beach House, ktorý je inšpirovaný kalifornskými plážovými podnikmi. Kuchňa je zameraná prevažne na West Coast Ameriku a streetfood. Na svoje si tam prídu aj vegetariáni a vegáni, pretože polovica menu je bezmäsitá. Nechýbajú ani každodenné raňaj-

ky a víkendové brunches s DJ-om! Navštevníci si môžu na brehu Dunaja vychutnať remeselné pívá od malých pivovarov, modernú výberovú svetlo-praženú hipsterskú kávu z lokálnych pražiarí, čerstvo napečené luxusné koláče, remeselné plážové koktaily, prírodné vína, zdravé smoothies aj čerstvé coldpressy. Bohatú ponuku gastrozážitkov na promenáde doplní o mesiac v ďalšej otvárajacej vlne reštaurácia Konn Burgers s najchutnejšími domácimi burgermi, prílohami, hot-dogmi, dezertami a skvelou kávou, ktorá používa pri príprave jedál tie najkvalitnejšie slovenské suroviny. Fanúšikovia bratislavského bistra Ram's si budú môcť vychutnať špeciality z Indonézie, Srí Lanky, Indie a taktiež mnohých iných kútov Ázie už čoskoro v novej reštaurácii na promenáde. Minimalistickému interiéru bude dominovať teplé drevo a čistá biela farba. ■

Na údržbe sa dá ušetriť

BRATISLAVA Údržbu komunikácií, chodníkov a verejných priestranstiev bude samospráva v Starom Meste postupne koordinovať s mestom.

Cieľom je zabezpečiť spoločný postup pri údržbe komunikácií a verejných priestranstiev, ako aj zníženie nákladov na údržbu. V praxi to má fungovať tak, že o údržbu sa bude starať mesto prostredníctvom Komunálneho podniku Bratislava a mestská časť mu bude náklady kompenzovať prostredníctvom transferu. Zatiaľ sa má už od júla, a to údržbou niektorých ulíc v historickom centre. (TASR)

Školné sa zvýši

BRATISLAVA Mesto zvýši od 1. septembra školné pre základné umelecké školy (ZUŠ) a centrá voľného času (CVČ).

Školné za jednotlivé typy štúdiá v ZUŠ sa zvýši v rozpätí od 2 do 4 eur mesačne. V prípade CVČ stúpne príspevok pre zákonného zástupcu člena záujmového útvaru o 2 eurá, pre rodičov o 1 až 2 eurá, pre plnoletých členov záujmových útvarov do 25 rokov o 2 až 4 eurá a pre plnoletých členov záujmových útvarov o 3 až 5 eur. Mesto zároveň zavádza zľavu pre deti z viacdetných rodín. (TASR)

**ZUBNÁ AMBULANCIA
AMBULANCIA
STOMATOCHIRURGIE
A IMPLANTOLÓGIE**

oznamuje zmenu pracovnej doby od 15-21h ošetríme každého, kto nám zavolá

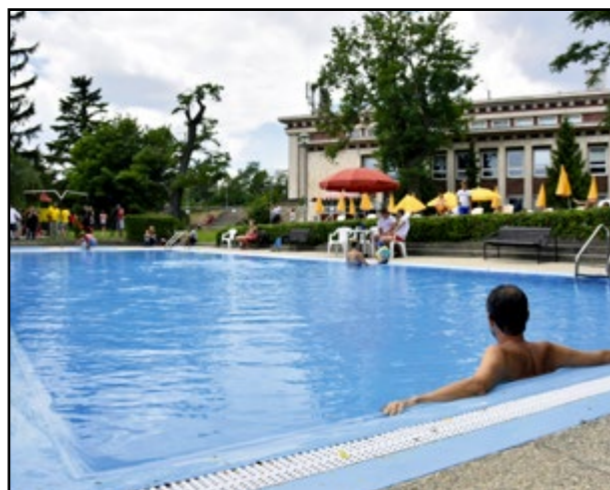
0905 662 407
STROMOVÁ 16, BA KRAMÁRE

Kúpalisko Mičurin prejde do vlastníctva mesta

STARÉ MESTO

Skvelá správa prišla tesne pred začiatkom letných prázdnin: kúpalisko Mičurin, ako aj amfiteáter a Dom mládeže v areáli Ekouventy prejde do vlastníctva mesta.

Toto nádherné miesto na Búdckovej ulici neďaleko Slavína sa odomyká pre verejnosť len na pár dní v roku, počas letných mesiacov, keď funguje kúpalisko. Teraz je šanca, aby sa na Mičurine konal spoločenské, kultúrne či komunitné akcie počas celého roka a deti tu našli priestor na rozvíjanie svojich záujmov. Možno aj vy dodnes spomínate na dni, ktoré ste tu trávili nielen pri bazéne, ale tiež v amfiteátri, skleníkoch, dielňach či v niekdajšom Dome mládeže... Budova je stále zatvorená, deti dnes musia cestovať za krúžkami do iných častí mesta. Naposledy sa využívala pred takmer ôsmimi rokmi, do začiatku rekonštrukcie v roku 2016. Zámennú zmluvu s ministerstvom školstva, ktorou mesto získa veľkú časť areálu Ekouventy, schválili mestskí poslanci na júnovom zastupiteľstve. „Bol to niekoľko-ročný proces vyjednávania

Mesto plánuje zrevitalizovať celý areál.

s tromi rôznymi ministrami školstva, ale podarilo sa nám ich dotiahnuť do úspešného konca. Zelený areál uprostred mesta je národnou kultúrnou pamiatkou a má naozaj obrovský potenciál,“ pripomenul primátor Matúš Vallo aj na sociálnej sieti. Ako ďalej uviedol, celý areál plánuje mesto zrevitalizovať a vytvoriť tu kvalitný verejný viacúčelový priestor. Počas tohtoročnej letnej sezóny zostáva Mičurin ešte v správe ministerstva školstva, od budúceho leta však už bude kúpalisko otvorené pod správou mesta a prevádzkovateľom bude Správa telovýchovných

volávacia cena v opakovanej dražbe,“ komentoval vtedy primátor Matúš Vallo. Vyvolávacia suma vo výške 13,5 milióna eur, aj znížená suma 12,9 milióna eur presahovali možnosti všetkých účastníkov dražby, a tak ju vtedy navrhovateľ ukončil. Druhé kolo dražby trvalo iba pár sekúnd a dopadlo inak, ako by si mesto želalo. Mesto i jeho protistrana zložili zábezpeku 49-tisíc eur. Vyvolávacia cena bola znížená na 11,61 milióna eur a pri jej ohlásení zdvihla terčík iba manželka spomínaného finančníka. Predmetom dražby však neboli nehnuteľnosti, ktoré pamiatkový úrad vyhlásil za národnú kultúrnu pamiatku a teraz prejdú do vlastníctva mesta. Ide o spomínaný Dom mládeže, schodisko, bazén, amfiteáter, polyfunkčný objekt aj sadovnícku úpravu. (ac) Foto: TASR

Čo získa ministerstvo školstva

Ministerstvo školstva získa zámenou za areál Ekouventy mestské pozemky, ktoré uživa aj dnes. Ide o pozemky na Hrobákovej, Čerňavského a Ševčenkovej ulici v Petržalke, kde sú prevažne vzdelávacie inštitúcie. Hodnota zamieňaných pozemkov a nehnuteľností je na základe znaleckého posudku viac ako 7 miliónov eur.

Ešte tri mesiace môžeme cestovať v MHD za staré ceny

BRATISLAVA

Za takmer všetky druhy lístkov MHD platíme od soboty 1. júla v priemere o pätinu viac. Ak ste si však v predstihu kúpili jednorazové cestovné lístky a neminuli ich, ešte niekoľko týždňov môžete cestovať lacnejšie.

Nové ceny sa vzťahujú na všetkých dopravcov zapojených do IDS BK, ktorými sú Železničná spoločnosť Slovensko, Arriva a Dopravný podnik Bratislava. V praxi to znamená napríklad zvýšenie ceny polhodinového základného cestovného lístka z pôvodných 0,90 € na 1,10 €,

Cestovné lístky so starými cenami platia až do konca septembra.

ročná električka zdražela zo 199 € na 239 € a mesačná z 30 € na 36 €. Výnimkou sú električky pre deti a mládež od 6 do 18 rokov, pri nich zostala cena rovnaká. S jednorazovými lístkami,

Po tomto termíne už budú platiť iba cestovné lístky vydané v zmysle novej tarify,“ uviedol hovorca dopravného podniku Martin Chlebovec. Ak ich neminiete do konca septembra, stratia hodnotu, pretože sa nedajú vrátiť ani vymeniť. Čo sa týka električky, v prípade, že ste si ju kúpili pred 1. júlom, netreba nič doplácať. „Pre takéto predplatené cestovné lístky platia ceny a tarifné podmienky platné do 30. júna. Znamená to, že nebude potrebné dorovnávať zaplatenú sumu,“ potvrdil Chlebovec. (bn)

Foto: bn

Animofest 2023 potvrdil talent študentov aj skvelú prácu školy

Ocenení študenti na pódiu s porotcami a pedagógmi

PETRŽALKA

Medzinárodný festival animovaných filmov stredných škôl Animofest 2023, ktorý každoročne organizuje Súkromná škola umeleckého priemyslu animovanej tvorby v Petržalke, opäť potvrdil, že našim študentom nechýba talent ani nápaditosť. Dlhá koronapauza, pre ktorú sa museli učiť na diaľku, však urobila svoje.

Animofest vznikol v roku 2006 na podnet zriaďovateľky umeleckej školy Viery Zavarčíkovej, ktorá ho „vymyslela“ preto, aby sa ich študenti, stredoškólači mohli porovnať so stredoškólačkami z iných škôl a krajín. Je to cenná spätná väzba, ktorá pomáha rozvíjať talent mladých ľudí. Študentské filmy sa aj pred tými 18 rokmi premietali na rovnakom mieste ako teraz, v športovej hale školy. „Vtedy síce hala ešte nemala klimatizáciu, cena za najlepší animovaný film toľko sme ako v parnom kúpeli, ale nechýbalo nám obrovské nadšenie,“ pripomenula Viera Zavarčíková, ktorá vedie školu už 22 rokov, a zároveň je riaditeľkou festivalu.

Veľký posun oproti minulosti nastal v technológiách, vďaka ktorým môžu študenti lepšie rozvíjať svoje technické zručnosti i nápaditosť. „Využívaním moderných techník si niekedy vedia zjednodušiť robotu, ale ak to má zmysel, prečo nie. Napokon, môže to byť produktívne, keď tvorbu posunú na vyššiu úroveň,“ pozna-

me predseda poroty Animofestu, známy režisér a animátor Karol Holubčík. Žiaci majú k dispozícii dokonca jedinečný animačný systém Motion Capture, ktorý použili aj tvorcovia filmov Avatar či Pán prsteňov. Na nezaplatenie sú však najmä skúsení pedagógovia, poprední odborníci z praxe, a táto stredná škola ich dokázala získať. Aj vďaka tomu je úspešnosť študentov vysoká.

Do súťažného kola Animofestu v tomto roku postúpilo 27 animovaných filmov - okrem Slovenska malo zastúpenie Česko, Poľsko, Ukrajina, Nemecko, Belgicko či Francúzsko, ale aj Kanada a USA, a v rámci súťaže UAT Film premietli 15 hraných filmov - takmer všetky vytvorili slovenskí študenti, len tri boli zahraničné, a to z Ruska, Ukrajiny a USA. Verdikt poroty asi mnohých zaskočil, cena za najlepší animovaný film totiž tentoraz nezostala doma, získal ju Piotr Kaźmierczak z Poľska s animovaným filmom Water Lullaby. Prvé miesto v kategórii hraných filmov však už patrilo Terézii Moravčíkovej z petržalskej umeleckej školy za film Furioso. Príbeh je o Hanke a jej koňovi, o slobode, voľnosti a láske. „Tento film obsahoval niečo, čo je základom každého filmu, či je to animovaný, dokumentárny alebo akýkoľvek iný film, a to životnú skúsenosť. Hľadajte niečo zo života, život je tou najsilnejšou doménou v myš-

lienke a príbehu,“ vysvetľoval študentom predseda poroty UAT filmu, uznávaný režisér a animátor Jaroslav Baran.

Porotcovia sa zhodli, že tento ročník Animofestu bol o čosi slabší. „Ale asi len preto, že vlahjší bol veľmi silný,“ spresnil Jaroslav Baran, ktorý

učí v škole od jej začiatkov, a zjavne je prísny pedagóg. „Minulé roky boli oveľa bohatšie na talenty. Keby som to mal povedať vtipne, tak dnešná generácia mi trochu pripomína degeneráciu - lebo mladí ľudia majú toľko vnemov a podnetov, ktoré ich rozptyľujú, že pracovať s nimi je niekedy viac o psychológii ako o skutočnom umení. Nemôžeme ich však nútiť k tomu, aby boli dobrí, my ich môžeme len nadchnúť. Lenže nie každý mladý človek vie počúvať...“

Riaditeľka festivalu Viera Zavarčíková pripomenula i negatívny dopad korony, u tohtoročných maturantov je vraj výrazný, aj to sa zrejme prejavilo na ich prácach. „V prvom a druhom ročníku sa museli učiť na diaľku, riadnej výučbe sme sa venovali až v treťom ročníku, a štvrtý ročník je už o finalizovaní všetkých produktov, čo je veľmi náročné. Ale nebojím sa o nich, viem, že je v nich silný potenciál, nestratia sa,“ zdôraznila. ■

Foto: Súkromná škola umeleckého priemyslu animovanej tvorby, Marián Dekan

V porote sedeli uznávaní animátori a režiséri.

Súťaži bolo viac

V rámci Animofestu sa uskutočnili aj súťaže UAT Fashion pre študentov odevného dizajnu, UAT Graphic pre študentov grafického dizajnu a UAT Photo pre študentov fotografického dizajnu. Prezentácia hraných filmov UAT Film bola pre študentov obrazovej a zvukovej tvorby.

Premietanie filmov v športovej hale školy

Bude sa aj rúbať RUŽINOV

V Ružinove má vzniknúť parkovací dom pre 118 áut. V rámci stavby dôjde aj k výrubu niekoľkých stromov, ktoré sú v kolízii s objektom.

Parkovací dom by sa mal stavať pri Drieňovej ulici, pred riešeným územím je autobusová zastávka Solivarská. Plánuje sa ako trojpodlažný, z čoho jedno podlažie je v suteréne a dve podlažia sú nadzemné. Všetky ostatné stromy okrem tých, ktoré prechádzajú, zostanú zachované. Začiatok výstavby sa predpokladá na prelome rokov, ukončenie v roku 2025. Predpokladané investičné náklady sú približne dva milióny eur. (TASR)

Príspevok pre prvákov

NOVÉ MESTO
Samospráva v Novom Meste poskytne svojim prváčikom príspevok na školské potreby.

O finančnú pomoc vo výške 30 eur môžu rodičia požiadať do polovice septembra. Určená je pre všetkých prvákov, ktorých rodičia alebo opatrovníci majú trvalý pobyt v mestskej časti. „Uvedomujeme si zložitú situáciu, v ktorej sa rodičia prváčikov ocitnú pred začiatkom školského roka. Veríme, že príspevok bude pre nich pomocou,“ uviedol starosta Matúš Čupka. (ts)

Architekt Jindřich Martin

Pokračovanie zo str. 2

LAMAČ

Hlavný architekt zbúranej nemocnice na Rázsochách JINDŘICH MARTIN verí, že projekt výstavby špičkovej univerzitnej nemocnice má stále šancu.

Začiatkom júna padol definitívny verdikt, nová nemocnica na Rázsochách sa bude musieť financovať zo štátneho rozpočtu. Čo ste si vtedy pomysleli?

Ťažko sa mi vyjadruje k tejto nemocnici, je to moja karma, a zároveň tragédia. A pre spoločnosť veľký neúspech, ktorý sa datuje od 30. rokov minulého storočia. Vtedy sa prvýkrát prejavil záujem vybudovať v Bratislave fakultnú nemocnicu. V roku 1932 sa na území Lanfranconi uvažovalo s výstavbou univerzitného mesta, ktorého súčasťou mala byť lekárska fakulta s fakultnou nemocnicou. Žiaľ, po 45-om tieto snahy ustali. Napokon až v roku 1969 vyhlásili verejnú urbanisticko-architektonickú súťaž, ktorú vyhral náš mladý kolektív tridsiatnikov. Stavba bola zapísaná ako záväzná úloha štátneho plánu uznesením vlády 7. júla 1986.

No nemocnicu stále nemáme a po najnovšom rozhodnutí vlády aj prestávame veriť, že sa jej raz dožijeme. Sú Rázsochy zakliate?

Tvrdím, že pokiaľ takýto projekt nemá človeka na najvyšších miestach, ktorý by sa zaň zasadzoval, nebude mať úspešný koniec. Preto to tak dopadlo s pôvodnými Rázsochami - všetky vlády za tie desaťročia ubezpečovali, že im

ARCHITEKT MARTIN: Už o rok mohla byť na Rázsochách nová nemocnica

Pôvodná stavba na Rázsochách v roku 2002 - zd'aleka to nebol iba skelet.

na dostavbe nemocnice záleží, ale vzápätí to išlo do stratená.

Približne v rovnakom čase sa však začala stavať nemocnica na Antolskej v Petržalke, pod ktorou ste podpísaný ako spoluautor, a tá funguje. V čom bol rozdiel?

Práve v tom, že petržalská nemocnica mala svojho „krstného otca“, bol ním vtedajší mestský tajomník strany. Navyše, pre nové veľké sídlisko na pravom brehu Dunaja bola nevyhnutná. Výstavbu na Rázsochách mal však v tom čase pod palcom Západoslávsky KNV a v rámci kraja nebol záujem postaviť nemocnicu práve v Bratislave.

Má nemocnica na Rázsochách ešte šancu?

Veľmi tomuto projektu fandím, ale nie som si istý, či sú na ministerstve zdravotníctva odborníci, ktorí majú dostatočné skúsenosti s takouto investičnou výstavbou. Obávam sa, že nie. Mať takýchto ľudí je však mimoriadne dôležité.

Predstavte si, že celý ďalší proces prebieha bez problémov, nechýbajú financie ani záujem stavať. Aký by v tomto prípade mohol byť

reálny termín pre novú nemocnicu?

Počítajme. Keď k dvom rokom potrebným na projektovanie prirátame rok na všetky vyjadrenia k projektu vrátane stavebného povolenia, máme tri roky len na prípravu. Odhadujem, že keby sa urýchlilo vyriešili aj veci okolo verejného obstarávania, mohlo by sa začať stavať v roku 2026 a komplex by mohol byť hotový najskôr o ďalšie štyri roky, ak si ako príklad vezmeme nemocnicu v Borocho. Rázsochy sú však oveľa väčší projekt ako Bory.

Ako by to vyšlo finančne?

Nezabúdajme, že nemocnica sa skladá z dvoch častí, stavebnej a technologickej. Stavebná časť, to sú vlastné konštrukcie, povrchové úpravy, okná, strechy, elektrina, kanalizácia, vodovod a tak ďalej. Ale rovnako dôležitá je technologická časť vrátane medicínskeho vybavenia, kde podľa doterajších skúseností platí, že z hľadiska nárokov na financie zhltnie takmer polovicu nákladov. Čiže, ak sa z plánu obnovy rátať so sumou 281 miliónov eur len na takzvanú hrubú stavbu, kde by ale ešte neboli zabudované priečky, podlahy, dlažby či obklady, tak k tým 281 miliónom treba prirátat' ďal-

šie náklady na dopracovanie stavebnej časti. A potom sa musia nájsť peniaze na vybavenie nemocnice, a to nielen medicínskou technológiou, ale aj vzduchotechnikou, chladením, meraním regulácie, vnútornou dopravou, pohadujem, že keby sa urýchlilo vyriešili aj veci okolo verejného obstarávania, mohlo by sa začať stavať v roku 2026 a komplex by mohol byť hotový najskôr o ďalšie štyri roky, ak si ako príklad vezmeme nemocnicu v Borocho. Rázsochy sú však oveľa väčší projekt ako Bory.

Tak sa opäť vrátme na chvíľu do minulosti. Ešte pred zbúraním rozostavanej nemocnice ste vy sám zabezpečili statický posudok, ktorý potvrdil, že stavba je zdravá. Navyše, pripravili ste koncepciu, ako by sa dal projekt prispôbiť dnešným nárokom - ako napríklad zvýšiť počet lôžok či vyriešiť operačky, ktoré nemali požadovanú konštrukčnú výšku...

Áno, v hlave aj na papieri mám dávno všetko vyriešené. Ibaže, stručne povedané, nebol záujem pokračovať vo výstavbe pôvodnej stavby, do ktorej štát pred jej definitívnym zastavením v roku 2002 investoval asi 780 miliónov korún a na zbúranie a zhotovenie novej projektovej dokumentácie ďalších takmer

32 miliónov eur. Dnes nemáme nič, len stavenisko. Ťažko povedať, že by sa takéto niečo mohlo stať v niektorej krajine vyspelého sveta.

Hovoríte, že investície do stavby predstavovali v prepočte takmer 26 miliónov eur - pritom to, čo sa stihlo postaviť, bol vraj len skelet. Súhlasíte?

Určite nie, pri realizácii pôvodnej stavby nemožno hovoriť iba o skelete. Jednotlivé bloky už mali vyriešené provizórne strechy na báze tepelných a vodotesných vrstiev, ktoré boli odspádované do zvislých dažďových kanalizácií, odvedené do podzemných vodorovných kanalizácií, čím bola stavba chránená proti poveternostným vplyvom zhora. Z bočných strán boli niektoré bloky chránené obvodovými vrstvenými panelmi, doplnenými drevohličníkovými oknami. Dokonca hospodársky blok dodávokovej ústredne už mal vonkajší obklad, takže fasáda v tejto časti bola ukončená. V ďalších častiach stavby bola namontovaná kotolňa - tri ťažké kotly, výmenníkové stanice, vzduchotechnické stroje, v podzemných spojovacích koridoroch pod stropmi ležaté rozvody, kanalizácie vody, elektrické káble a podobne.

Všetko, čo ste teraz vymenovali, zo stavby zmizlo. Žiaľ, vinou nedostatočného stráženia staveniska sa všetky tieto zabudované konštrukcie a materiály rozkradli. Takže zostal skutočne iba statický nosný skelet. Pokladám to za trestuhodnú stratu zabudovaných finančných prostriedkov, ku ktorej došlo pre nezodpovedný prístup kompetentných... Pripomeniem v tejto súvislosti aj rok 1996, keď sa spracoval projekt pred dokončením stavby, na základe ktorého sa predžilo stavebné konanie. V rámci neho sa upravili dispozície, lôžka i medicínske prevádzky, pridali sa jednotky intenzívnej starostlivosti aj heliport.

Na tento upravený projekt nám vypracovala expertízu rakúska firma Vamed, ktorej hlavnou náplňou je projekovanie, investovanie a realizácia zdravotných stavieb v Rakúsku a západnej Európe. Keby sa v stavbe na Rázsochách pokračovalo, ako to v roku 2017 zamýšľal vtedajší minister zdravotníctva Tomáš Drucker, tak s úpravami projektu a platným stavebným povolením mohla byť nemocnica v prevádzke už na budúci rok. Všetko, čo sa vložilo do pôvodnej stavby, je pochované, a perspektíva neistá.

Takže...?

Treba urobiť maximum, aby sa tento veľký projekt dotiahol do úspešného konca. Rád v tomto aj poradím, a to celkom nezištne, pretože mi záleží na tom, aby na Rázsochách skôr či neskôr vyrástlo špičkové nemocničné zariadenie, ktoré na Slovensku chýba. Princípy zdravotníckej výstavby sú rovnaké i dnes, tie sa nezmenili, potrebné sú však skúsenosti s riadením takéhoto projektu.

Na ministerstve zdravotníctva nám potvrdili, že všetky skúsenosti z predchádzajúcich období považujú za veľmi užitočné, pri príprave nového projektu radi využijú spoluprácu s odborníkmi, ktorí sa v minulosti podieľali na projekte výstavby nemocnice Rázsochy. (ac)

Foto: ac, archív J. M.

Planetárium na nábreží poslanci stopli

BRATISLAVA

Plánované planetárium a mediátka na nábreží Dunaja nebudú. Rozhodlo o tom mestské zastupiteľstvo, keď po viac ako 2,5-hodinovej diskusii schválilo úpravu dohody s developerom týkajúcu sa záväzku za pozemky pod bývalým Parkom kultúry a oddychu.

Kompenzácia, ktorá pôvodne pozostávala zo záväzku pre developera vybudovať a 30 rokov prevádzkovať planetárium a mediátku, má mať po novom finančnú podobu. Má ísť o sumu takmer 11 miliónov eur spolu so záväzkom vybudovať na nábreží, na mieste, kde malo byť pôvodne

Mesto tvrdí, že planetárium chce, ale na inom mieste.

planetárium a mediátka, verejný park. Financie však mesto nedostane hneď naraz.

Prvá časť vo výške dvoch miliónov eur mu má byť „darovaná“ vo forme projektovej dokumentácie na projekty Plató Staromestská a Živé námestie. Vyplatenie približne osem miliónov eur má splatnosť do troch rokov od právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia na najneskôr skolaudovanú stavbu zo stavieb v rámci projektu River Park II alebo uplynutím troch rokov od nadobudnutia právoplatnosti stavebného povolenia tej stavby, u ktorej právoplatnosť sta-

vebného povolenia nastane najneskôr.

Mestské zastupiteľstvo zároveň poverilo primátora Matúša Valla, aby s kompetentnými inštitúciami, ako sú univerzity v meste či Slovenská akadémia vied, rokoval o podpore pri vybudovaní nového centra, ktorého súčasťou má byť aj planetárium. Z financií, ktoré mesto dostane, sa majú zároveň vyčleniť peniaze na overovaciu štúdiu pre vznik planetária na vhodnejšom mieste a na overovaciu štúdiu pre adekvátnu náhradu za zbúranie PKO. (TASR)

Vizualizácia: Henbury Development

ART INVEST
OBRAZY
NAJLEPŠIE
PREDÁTE
V AUKCII
Žiadne poplatky
Galéria Art Invest
Dobrovičova 7, Bratislava
Info: 0905 659 148
www.artinvest.sk

SYMFONIA UMENIA
Medzinárodný Multizánrový Festival
01-10/09 2023
do 31. festivalová zľava 20%
od 1700 € od 2100 €
ZADARMO:
30 písmen, doplnky do 70 €, doprava do 100 km,
AKCIA:
zľava 15%, pre dôchodcov 20%
Kontakt: Šancova ulica 112 (v budove Tržnice), Bratislava
0905 320 476, 0918 504 385
031 780 4240
www.kamenarstvo-andrassy.sk

Nájomné byty od developerov

BRATISLAVA

Riešenie nájomného bývania prinášajú zmeny a doplnky 08 územného plánu hlavného mesta, schválené mestským zastupiteľstvom. Ide o pilotný balík zmien v prospech nájomného bývania, ktoré sa týkajú šiestich developerov v približne ôsmich lokalitách. Predmetné pozemky sú vo vlastníctve mesta, kde vytvára predpoklady na budovanie nájomných bytov, ale aj vo vlastníctve developerov, kde samospráva získa istý počet nájomných bytov do svojho vlastníctva. Developeri budú môcť postaviť viac bytov, ako im umožňuje územný plán, a mesto zase dostane v rámci projektov niekoľko bytov. Ide o lokality v Dúbravke, Rači, Petržalke a Ružinove. Podľa odhadov by mohlo mesto takto získať 140 až 150 nájomných bytov. (TASR)

Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava vyhlasuje obchodnú verejnú súťaž

na najvhodnejší návrh na uzatvorenie kúpnej zmluvy na predaj pozemkov v k. ú. Dúbravka v Bratislave, Polianky, a to novovytvoreného pozemku parc. č. 2531/4 – orná pôda vo výmere 2 462 m², vzniknutého podľa GP č. 595/2023 oddelením od pozemku registra „C“ KN parc. č. 2531 – orná pôda vo výmere 3 267 m², zapísaného na LV č. 847, novovytvoreného pozemku parc. č. 2540/1 – záhrady vo výmere 89 m², vzniknutého podľa GP č. 595/2023 oddelením od pozemku registra „C“ KN parc. č. 2540 – záhrady vo výmere 191 m², zapísaného na LV č. 847, a novovytvoreného pozemku parc. č. 2542/1 – zastavané plochy a nádvorí vo výmere 165 m², vzniknutého podľa GP č. 595/2023 oddelením od pozemku registra „C“ KN parc. č. 2542 – zastavané plochy a nádvorí vo výmere 204 m², zapísaného na LV č. 847, s možnosťou použitia prvkov elektronickej aukcie.

Blížšie informácie na www.bratislava.sk alebo na tel. čísle 02/59 356 248.

MINCE VÝKUP
0902 168 083
www.HORINKA.sk

Koľko policajtov dohliada na nočný život v centre?

Centrum mesta je v noci podľa polície oveľa bezpečnejšie.

STARÉ MESTO

Keď v centre mesta nedávno zbil a okradli zdravotníckeho analytika Martina Smatanu, ktorý sa vracal domov večer pešo, ľudia stojaci obďaleč sa iba prizerali a policajtov nikde. Koľkí hliadajú priamo v uliciach mesta a ako rýchlo vedia zakročiť?

Na spomínaný incident zareagoval na sociálnej sieti aj nočný primátor Martin Kráľovič, podľa ktorého má bratislavská mestská polícia v uliciach historicky najvyšší počet policajtov. „Za posledné dva roky sme viacero tabuliek 'scivilnili', pretože policajti majú byť v uliciach, nie v kanceláriách,“ uviedol.

V čase útoku na zdravotníckeho analytika mala mestská polícia k dispozícii v rámci Bratislavy približne 250 príslušníkov určených na službu priamo v teréne. „Počet hliadok v uliciach počas nočných a denných služieb je rôzny a vždy sa odvíja od aktuálnej bezpečnostnej situácie, ale napríklad aj od počtu a veľkosti organizovaných podujatí v mesiaci. V priemere je v teréne v rámci Starého Mesta počas 12-hodinovej zmeny minimálne päť hliadok a v ostatných okresoch dve-tri hliadky,“ spresnil hovorca mestskej polície Peter Borko s tým, že teraz v lete hliadky posilňujú. Policajti

dohliadajú predovšetkým na bezpečnosť v lokalitách, kam smeruje viac ľudí, najmä turistov – teda nielen v historickom centre mesta, ale napríklad aj na Devine či na Zlatých pieskoch. Centrum mesta je však podľa polície už oveľa bezpečnejšie aj cez víkend, kedy oživa zábava v podnikoch. Počas piatkov a sobôt sa Útvar zásahovej jednotky a kynológie venuje predovšetkým situácii na Obchodnej ulici a jej okolí. „Spolu s kolegami z Okresného veliteľstva v Starom Meste dokážu v prípade potreby efektívne a rýchlo zasahovať. Priemerný dojazd hliadok v celom Starom Meste je menej ako tri minúty a v častiach,

kde zo skúsenosti vieme, že dochádza k väčšiemu počtu priestupkov, je to ešte kratšie.“ Pokojnejšie je aj v okolí Pentagonu na Stavbárskej ulici, kde má mestská polícia vysunuté pracovisko. No nie je to bezpečnosť, ktorá najviac zamestnáva mestských policajtov. „Škála udalostí, ktorými sa denne zaoberáme, je široká. Od najvyššej priority, ktorou je ochrana života a zdravia ľudí, cez priestupky na úseku verejného poriadku, ochranu životného prostredia až po dopravné porušenia. Najčastejšie jednoznačne riešime priestupky, ktoré páchajú vodiči a šoferky pri parkovaní,“ potvrdil hovorca.

V centre je problémom najmä popíjanie na ulici, rušenie nočného pokoja, výtržnosti a bitky. Peter Borko však zároveň tvrdí: „Z nášho pohľadu je Bratislava bezpečné mesto, ani jednu z lokalít nevnímame ako nebezpečnú. Hovoríť môžeme len o oblastiach, ktoré sú vyťaženejšie – vyhladáva ich viac ľudí a je teda väčšia pravdepodobnosť, že v nich môže dôjsť k častejšiemu páchaniu protiprávneho konania ako v menej exponovaných, respektíve pokojnejších, lokalitách.“

(ac)

Foto: Marián Dekan

Twüstenrot
Teatro

Bratislavské
Hudobné
Divadlo

Ďakujeme vám
za krásnu
sezónu a tešíme
sa na vás v septembri
v DK Ružinov.
www.gedur.sk

Búracie práce odhalili v Grösslingu viaceré cenné detaily

Gábor Bindics

STARÉ MESTO

Na otvorenie legendárnych kúpeľov v centre mesta sa teší asi každý Bratislavčan. Stihne sa ich obnova do roku 2026, ako je v pláne? Dovnútra nevidíme, no zvonka konštatujeme, že komín z roku 1914 je síce už opravený, ale v parčíku pri historickej budove sa nič nedeje, hoci s revitalizáciou sa malo začať pred dvoma rokmi. K postupu prác nám viac povedal GÁBOR BINDICS z Metropolitného inštitútu Bratislavy, ktorý projektovo koordinuje rekonštrukciu kúpeľov.

Ako pokročili práce na rekonštrukcii kúpeľov Grössling, čo už máte za sebou a čo bude nasledovať?

Niekoľko faktov o rekonštrukcii

- Ikonické Kúpele Grössling z roku 1895 by sa mohli opäť sprístupniť verejnosti v roku 2026. Zatvorené sú od roku 1994, odvtedy chátrali.
- Rekonštrukcia prebieha podľa návrhu architektov z tímu OPPS architettura, jej cenu odhadlo mesto na 15 miliónov eur, s financovaním pomôže štátny investičný fond Slovak Investment Holding.
- Vďaka búracím prácam, ktoré sa robili ručne, sa podarilo odhaliť viaceré hodnotné detaily, napríklad detail okien v podkrovi alebo kotvenie nárožného svetlíka.
- Po dokončení búracích prác projekt pokračuje reštaurátorskou obnovou historických kotlov z roku 1912.

Viac na www.mib.sk

Vstup do kúpeľov sa vráti na nárožie Kúpeľnej a Medenej ulice, ako to bolo v roku 1895.

Máme dokončenú väčšinu predstihových prác, ktoré sme si naplánovali. Obnovený a zakonzervovaný je historický komín, hotové sú aj predstihové búracie práce, ktoré mali spolu štyri fázy. Počas nich sme vybúrali viac ako 1 500 ton odpadu, ktorý sa postupne za posledných päťdesiat rokov „nalepil“ na pôvodnú budovu. Aktuálne pracujeme na obnove a zakonzervovaní parných kotlov z roku 1912, čo je veľmi vzácna technická pamiatka v budove.

Čo sa týka administratívnej fázy, sme v povoľovacom procese, a čo sa týka projektovej fázy, pracujeme na realizačnej dokumentácii. Tu nám pomohli ukončené búracie práce, lebo odhalili rôzne detaily. Spravili sme napríklad nové zameranie niektorých bodov, taktiež

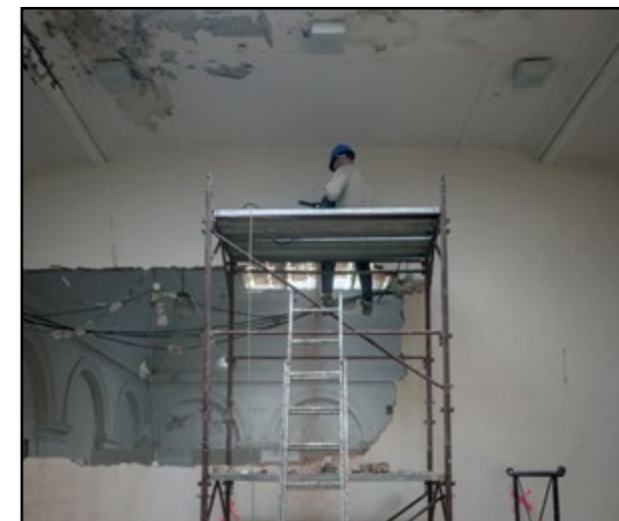
veľa informácií nám poskytli statické sondy, ktorých sme realizovali za posledný mesiac viac ako dvesto.

S revitalizáciou parčíka pri budove kúpeľov na Medenej ulici sa však malo začať ešte na jeseň 2021. Čo spôsobilo zdržanie?

V pôvodnom pláne sme uvažovali, že by sme revitalizáciu parčíka spravili v predstihu, ale spolu s projektantmi sme sa napokon zhodli, že niektoré riešenia vieme spraviť kvalitnejšie, keď ich budeme robiť spolu s budovou. Takže je to viac otáčanie logiky výstavby ako zdržanie.

Čiže nič nemešká?

Pri podpise zmluvy s talianskymi architektmi sme nastavili harmonogram projektovania a predstihových prác, ktorý predpokladal dokončenie projektových prác v novembri 2023. Teraz máme aktuálny harmonogram, kde sme nazbierali dva mesiace meškania, čo považujeme za tiahnuť za primerané, aj keď sa snažíme ešte niektoré týždne dobehnúť. Po ukončení projektu nás čaká verejná obstarávanie, kde vidíme v podobných prípadoch aj dobré, ale aj zlé skúsenosti s časom. Preto už teraz pracujeme na detailných podkladoch na obstarávanie. Harmonogram môže výrazne ovplyvniť ešte aj povoľovací proces a námietky

Búracie práce sa robili ručne.

od dotknutých osôb. Snažíme sa od začiatku aktívne komunikovať so susedstvom, ale veľmi ťažko sa dá odhadnúť táto časová súvislosť. Cieľom je stále dokončiť kúpele aj knižnicu do roku 2026.

Nadalej teda predpokladáte, že termín sa dá stihnúť, obnovu nezabrzdí ani výrazný výpadok príjmov mesta?

Rozpočet hlavného mesta veľmi poznamenali posledné

zmeny legislatívy, ktoré mali negatívny dopad na rozpočty samospráv a, samozrejme, Bratislavy sa to dotklo výrazne. Spolu s vojnou a súvisiacou energetickou krízou, ktorá je zodpovedná aj za infláciu v poslednom roku, je to náročné, ale robíme všetko pre to, aby sme túto takmer 130-ročnú pamiatku zachránili a vrátili život do tejto unikátnej budovy. (bn)

Foto: MIB/Jakub Čaprka, Marián Dekan

• reflexná terapia chodidiel • masáže • poradenstvo

Peter Pikula
HARMONIOUS

Zdravotné stredisko
Saratovská 24, 841 02 Bratislava
telefón: +421 919 077 093

peter.pikula@reflexnaterapia.sk
www.reflexnaterapia.sk

Starožitnosti
Panenská 22

Odkúpime v hotovosti:
sklo, porcelán, striebro, obrazy, hodiny, šperky,
lampy, nábytok, i celé
pozostalosti, umenie každého druhu
Konzultácie zdarma aj u Vás doma
tel: 0907 981 477
Sme tu pre Vás už 25 rokov

Račko vstupuje do rekonštrukcie

NOVÉ MESTO

Stavebné práce na Račianskom mýte odštartovali v polovici júna. Celý park prejde v najbližších šiestich mesiacoch rekonštrukciou.

Samospráva sľubuje, že zo zanedbaného územia sa stane priestor, ktorý prinesie návštevníkom viac pokoja a radosti. „Park na Račianskom mýte je pre nás, Novomešťanov, priestorom s obrovskou prídavnou hodnotou. Dlhé roky sa tu však robili iba kozmetické úpravy. Vďaka projektu 'Adaptácia parku na Račianskom mýte prostredníctvom vodozádržných opatrení' sa park stane moderným, funkčným a ekologickým priestorom," zhrnul starosta Nového Mesta Matúš Čupka. Projekt sa realizuje vďaka podpore z Kohézneho fondu v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia. Celková suma projektu je vo výške 1 379 014 eur, z toho nenávratný finančný príspevok je 850 510,59 eura. (ts)

Foto: Marián Dekan

GRAFIKY
PRINTY A UMENIE
VYBAVTE RÝCHLO
NEPOZERANÝ
DARČEK,
KTORÝ POTEŠÍ.
VIAC UMIENIA NA:
ARTATTACKSHOP.SK

Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava
vyhlasuje obchodné verejné súťaž

na najvhodnejší návrh na uzatvorenie zmluvy o nájme nebytového priestoru č. 1.36 vo výmere 36,34 m², nebytového priestoru č. 1.38 vo výmere 67,12 m², nebytového priestoru č. 1.33 vo výmere 10,07 m², nebytového priestoru č. 1.31B vo výmere 44,44 m², v podchode na Hodžovom námestí v Bratislave, k.ú. Staré Mesto, s možnosťou použitia prvkov elektronickej aukcie.

Bližšie informácie na
www.bratislava.sk alebo
na tel. čísle 02/59 356 504.

Najnovšia gurmánska destinácia vytvorila pestrý svet chutí, neviete, kde skôr sa zastaviť

Vo foodcourte sú menšie stoly pre dvojice, dlhé na komunitné stolovanie, aj sedenie s výhľadom na náš prvý mrakodrap.

RUŽINOV

„Kto nemal Pho, nepozná Vietnam,“ láka na polievku so silným hovädzím vývarom PHOčkárne, kiosk v novej nákupnej pasáži Eurovea. V gastrozóne, ktorá tu funguje od konca mája, si takto zacetujete aj do Indie, Mexika, Portugalska či Talianska – ponuka špecialít svetovej, ale i našej kuchyne je bohatá. Pozrite sa dnu s nami.

Nový gurmánsku destináciu, kde si môžete vybrať medzi tradičnými aj netradičnými jedlami v rôznych prevedeniach, nájdete v predĺženej časti nákupného centra na poschodí. V porovnaní s pôvodným foodcourtom sa kapacita zdvojnásobila, pribudli tiež nové prevádzky a miest na sedenie v tejto najväčšej gastrozóne u nás je viac ako tisíc.

Zašli sme sem v posledný pracovný deň pred víkendom okolo obeda a mali sme pocit, že ľudia láka viac ako nákupy v obchodoch. Priestor foodcourtu je veľký a otvorený, opláti sa pozrieť i hore, pohľad na mrakodrap cez presklenú stropnú konštrukciu je fascinujúci. Hoci záujemcov o fastfoodové špeciality postupne pribúdalo, nebol problém nájsť si voľné sedenie, a to nielen na jedenie, v hale môžete aj re-

laxovať pri dobrej káve alebo vám zase ponúknu voňavý ramen – hovädzí, morský, miso i sójový, ale aj iné polievky, tiež suši či jazmínovú ryžu na milión spôsobov. Jediný problém je dilema pri výbere jedla, všetky sľubujú zážitok.

A to sme ešte nespomenuli domáce parené buchty a knedle v prevádzke Na pare, indické špeciality v Satyam či kiosk Koliba, kde nechýbajú samozrejme, ani bryndzové halušky, pirohy, strapačky či kapustnica. O kúsok ďalej, v prevádzke Schnitzel, zase voňajú chrumkavé rezne, kúpate tu aj vyprážané či grilované syry, takisto rôzne „misky“ – vege bowl, cheese bowl, haloumi bowl... Je tu toho až-až, pestrý svet chutí, ktorý čoskoro doplnia ďalšie reštaurácie na promenáde pri Dunaji. (ac)

Foto: Marián Dekan

Nie je to len o jedle

V hale nájdete aj zábavnú, oddychovú či spoločenskú zónu s výhľadom na Dunaj, takisto pódium na vystúpenia i detský kútik. „Chceme, aby to nebolo iba o jedle, ale aby sa u nás zákazníci cítili komfortne a osvojili si tento priestor ako miesto, kde môžu aj relaxovať a oddychovať,“ vysvetlil hlavnú myšlienku konceptu Peter Žiak, architekt a projektový manažér Eurovea.

Predám 6-izbový poschodový dom

v Lučenci z rodinných dôvodov so záhradou, garážou, letnou kuchynkou v dobrej lokalite.

Cena 139.000 €.
0949 426 409

V ázijskej reštaurácii Sumi,

V gastrozóne Eurovea sme testovali novinky

Bedeker gurmána

RUŽINOV

V novej reštauračnej zóne v predĺženej časti obchodného centra Eurovea nájdete aj prevádzky, ktoré v pôvodnom foodcourte neboli. Naša voľba bola teda jasná, vyskúšame niečo z ponuky bistra Amerikanos, a tiež kioskov Pomodorino a Eatballz. O nedávno otvorenej gurmánskej destinácii píšeme podrobnejšie na vedľajšej strane.

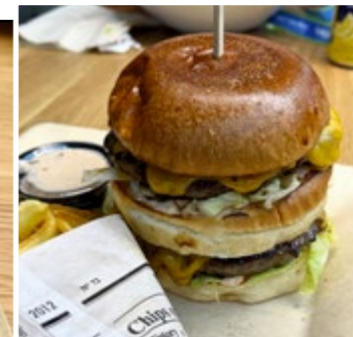
AMERIKANOS

V tomto bistre nás lákali najskôr tortilly. Dve plnia kuracím mäsom, my sme stavili na *Tortilla New Mexico* (10,50 €) s trhaným

Tortilla New Mexico

bravčovým mäsom. V placke je tiež strúhaný syr čedar, posekaný ľadový šalát a kukurica, majonéza, bbq omáčka a červená cibuľa, naozaj bohatý mix chutí. Šťavnaté dobre ochutené mäsko v kombinácii s dresingom a zeleninou sme si užili, aj tortilla bola mä-

Utah burger

kučka, navyše sme dostali chrumkavé hranolčeky, ktoré tiež robia super, takže žiadna výčitka. Naopak, *Utah burger* (15,50 €) sa akosi nevydaril. Obrázok lákal na slušnú porciu burgera, čo síce bola pravda, len keby to bola slušná porcia dobrého burgera. Mäso okolo hovädzie-

vláčne, a pekne zladené so všetkými pridanými chuťami i vôňami.

POMODORINO

V kiosku so špecialitami talianskej kuchyne nás zaujali cestoviny v lososovej omáčke *Penne salmone* (10,20 €). Vyskúšali sme však malú zmenu, namiesto penne sme si vypýtali tagliatelle a vymenili nám ich bez problémov. Bola to dobrá voľba: cesto-

viny uvarené tak ako treba, al dente, dochutené super, aj jemné kúsky lososa v nich boli vynikajúce a porcia obrovská. Určite odporúčame. Ďalšou talianskou pochúťkou boli *Gnocchi Rustiche* (11,50 €). Tieto tradičné talianske halušky s jemnou zemiakovou chuťou robia

na rôzne spôsoby, môžete ich mať s paradajkovou, syrovou či mäsovo-smotanovou omáčkou. My sme si ich dali so smotanovou omáčkou, k tomu ešte kúsky opečenej slaniny a špenátu. Aj túto navonok jednoduchú špecialitu chválime. Noky boli lahodné, vnútri

Tagliatelle salmone

Gnocchi Rustiche

EATBALLZ

V tomto kiosku ponúkajú mäsové i vegetariánske guľky v rôznych omáčkach - paradajkovej, kôprovej, kari, aj syrovej, ktoré pripravujú podľa vlastnej receptúry. Takže, keď sme si objednali „švajčiarske“ guľky *Swiss Ballz* (7,90 €), ani nás neprekvapilo, že prílohou je zemiaková

kaša, hoci pre švajčiarsku kuchyňu nie je typická. Tipujeme, že inšpiráciou pre tento názov mohla byť syrová omáčka. Fašírka z mletého hovädzieho mäsa bola fajn, jemne pikantná, omáčka pripravená so syrom čedar chuťovo menej výrazná, ale tiež potešila, a zemiaková kaša dobrý štandard. Spolu so šalátom coleslaw a opraženou cibuľkou nám pripravili príjemné jedlo. (bn)

Foto: Marián Dekan

Naše hodnotenie: ★★★★★
Maximum: 5 hviezdíček
Reštaurácia nebola o návšteve informovaná. Konzumácia si redakcia platila sama.

Swiss Ballz

Volá sa Cahya

KARLOVA VES

Mlád'a orangutana sumatranskeho, ktoré sa narodilo v apríli v zoologickej záhrade, už má meno. Volá sa Cahya, čo v preklade znamená „svetlo v temnote“.

O mene samčeka rozhodla verejnosť hlasovaním. „Malý Cahya sa má dobre. Mlád'a trávi takmer celý čas na matke Mengale, pevne sa drží jej srsti. Počas priaznivého počasia je rodina vo vonkajšom výbehu,“ priblížil riaditeľ zoo Matej Dobšovič. „Chceli by sme, aby sa Cahya mohol rozvíjať a žiť so svojimi rodičmi v prostredí čo najviac podobnom divokej prírode,“ doplnil. (ts)

Foto: Zoo Bratislava

BENU
Lekáreň

Otvorili sme pre vás novú BENU lekáreň v Eurovea 2

DARČEK K SVIATKU VÝHODY V LEKÁRNI AJ NA E-SHOPE VÝHODNEJŠIE CENY PONUKY SÍTE NA HIERU MERANIE HODNÔT ZDRAVIA *2 BODOV ZA NÁKUP PRODUKTOV LÚSVANE

www.benulekaren.sk

Zahrajte sa s deťmi novú mestskú šifrovaciu hru

BRATISLAVA Bratislava Tourist Board (BTB) spúšťa na leto jedinečnú aktivitu určenú pre rodiny s deťmi, školské kolektívy i hravých dospelých. Mestská šifrovacia hra s názvom **Príbeh ukradnutej koruny zaujme všetkých dobrodruhov a objaviteľov**. „Mestská šifrovacia hra je vynikajúcou príležitosťou pre deti a mládež, ako objaviť krásu Bratislavy a jej korunovačnú históriu. Verím, že prinesie radosť, dobrodružstvo a nové poznatky všetkým, ktorí ju vyskúšajú,“ hovorí Vladimír Grežo, predseda predstavenstva BTB. Dej hry sa odohráva v uliciach Bratislavy, kde vás v mobilnom telefóne sprevádza virtuálny strážnik, ktorý mal službu v čase, keď z truhlice na hrade zmizli korunovačné kleno-

ty. Ich krádežou sa ohrozila slávnosť korunovácie nového panovníka. Strážnik musí vypátrať zlodca a nájsť čo najskôr ukradnutý kráľovský poklad. S tým mu pomáhajú samotní hráči, ktorí s jeho pomocou hľadajú indicie na reálnych miestach v historickom centre nášho mesta. Riešením šifier sa dostávajú k ďalším a ďalším stanoviskám a napokon až do cieľa. Hra je dostupná zadarmo na webe bystronovci.sk v slovenčine, angličtine a nemčine. Určená je pre deti od 10 do 16 rokov, školské skupiny, no úlohy dokážu potrápiť aj hravých dospelých. Úlohy sa viažu primárne ku korunovačnej téme, takže pri ich plnení sa dozviete aj veľa zaujímavostí z tejto slávnej, takmer 300-ročnej histórie Bratislavy. (ts)

TIPY NA LETO Čo sa dá zažiť v meste za jeden deň a čo za tri dni

BRATISLAVA Ak čakáte návštevu a chcete jej ukázať naše mesto, inšpirujte sa tipmi, ktoré pripravila organizácia cestovného ruchu Bratislava Tourist Board (BTB). Možno aj vy na takomto výlete objavíte miesta, kde ste ešte neboli.

1-dňová zastávka

Jeden deň v Bratislave treba využiť naplno. Začnete ho prehliadkou s profesionálnym sprievodcom BTB, ktorý vám poradí, ako vidieť za pár hodín to najlepšie, čo naše mesto ponúka. Alebo nasadíte na Prešporáčik, ktorý vás prevezie cez centrum aj na Bratislavský hrad. Popoludní môžete zísť napríklad do Starej radnice – múzeum histórie Bratislavy vás prevedie dejinami mesta od príchodu Keltov až po 20. storočie. Za rýchlu návštevu tiež stojí vedľajší Primaciálny palác. Očarí vás tu honosná Zrkadlová sieň, kde Habsburgovci podpísali s Napoleonom v roku 1805 slávny Bratislavský mier, aj jedna z bratislavských rarít, vzácna séria anglických tapisérií zo 17. storočia. Ich pôvod je tak trochu záhadou. Našli sa pri veľkej rekonštrukcii paláca v roku 1903 skrútené v otvore v stene skrytým za tapetami v Zrkadlovej sieni. Bol to veľký objav, keďže neexistovali

žiadne záznamy o tom, že niečo podobné by sa malo v paláci nachádzať. Západ slnka si najlepšie vychutnáte z reštaurácie UFO na pravom brehu Dunaja, ktorá „lieta“ vo výške 87 metrov nad Mostom SNP.

3-dňová zastávka

Zaujímavá je prehliadka komunistickou Bratislavou – starou škodovkou alebo minivanom sa dostanete do priemyselných zón, na socialistické sídliská aj do viacerých poradi, ako vidieť za pár hodín to najlepšie, čo naše mesto ponúka. Alebo nasadíte na Prešporáčik, ktorý vás prevezie cez centrum aj na Bratislavský hrad. Popoludní môžete zísť napríklad do Starej radnice – múzeum histórie Bratislavy vás prevedie dejinami mesta od príchodu Keltov až po 20. storočie. Za rýchlu návštevu tiež stojí vedľajší Primaciálny palác. Očarí vás tu honosná Zrkadlová sieň, kde Habsburgovci podpísali s Napoleonom v roku 1805 slávny Bratislavský mier, aj jedna z bratislavských rarít, vzácna séria anglických tapisérií zo 17. storočia. Ich pôvod je tak trochu záhadou. Našli sa pri veľkej rekonštrukcii paláca v roku 1903 skrútené v otvore v stene skrytým za tapetami v Zrkadlovej sieni. Bol to veľký objav, keďže neexistovali

Historické centrum láka mnohých turistov.

Návšteva čarovného zámku ponúka emóciu navyše

Augustínovci, vľavo Martin, uprostred Andrej a mama Božena

PEZINOK

Spojiť príjemný výlet s kultúrnym zážitkom môžete, ak sa vyberiete na historický Šimák Zámok Pezinok. Až do septembra tu totiž prebieha výstava uznávanej výtvarnickej rodiny Augustínovcov pod názvom Augustínovci na zámku.

Andrej a Martin Augustínovci, synovia známej výtvarníčky Boženy Augustínovej, sú maliari, ale každý má celkom

iný štýl. Na pezinokom zámku sa môžete stretnúť s tvorbou celej trojice. Ako nám prezradil Andrej Augustín, prezentujú tu najnovšiu tvorbu obrazov, grafík, maľovaného porcelánu, keramiky a textilnej tapisérie. Výstava je súčasťou prehliadky zámku, takže si ju môžete pozrieť v sprievode kurátora. Ako vníma obraz Andrej Augustín? „Dobry obraz je taký, ktorý vo mne vyvolá emóciu.

Nemusí byť nevyhnutne krásny, ale musí obsahovať takú vnútornú silu, že zostane vo mne a myslím naň aj vtedy, keď ho už nevidím. A láka ma stále sa k nemu vrátiť,“ priblížil umelec, ktorý sa venuje maľbe, pastelu, grafike, ilustráciám, textilu i maľbe na porcelán a keramiky. Jeho diela rozprávajú príbehy o nepoznaných veciach, pričom témou obrazov je často vnútorný život maliara. Má rád mýty, rozprávky, skeče a gagy, šoty, grotesky, rád ich vymýšľa.

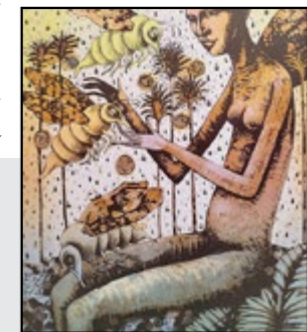
Nie každý vie, že Andrej Augustín, rodený Bratislavčan, pravidelne požíva

Kedy prísť

Výstava Augustínovcov je súčasťou prehliadky zámku Šimák Zámok Pezinok. Prístupná je v pondelok o 11. h, v utorok o 13. h a v stredu až nedelu či vo sviatok o 11. h, 14. h a 16. h.

záujemcov aj na zážitkové maľovanie. Chvilu strávené v príjemnom prostredí, pri pohári dobrého vína, dokonca s hudbou, sú zároveň úžasnou psychohygienou. Okrem výtvarných aktivít je Andrej Augustín aj riaditeľom medzinárodného projektu Textile Art of Today. Vystavoval na Slovensku, v Česku, vo Francúzsku, v Nemecku, Rakúsku, Holandsku i Poľsku. (ms)

Foto: archív A. A.

Včelia kráľovná, litografia, 2023. Aj toto dielo Andreja Augustína uvidíte na zámku.

Ďalšia z cyklu materiálových výstav ÚLUV-u **PRÍRODNÉ PLETIVÁ** – od muzeálnych zbierok cez súčasnú tvorbu s pohľadom do budúcnosti

Tradícia netradične:

Prírodné pletivá

19. 4. 2023 – 12. 1. 2024

Galéria ÚLUV
Obchodná 64
Bratislava

<p>Michala Ries: Volanie krvi</p> <p>Dávna kliatba jej chce vziať dcéru. Aby ju zachránila, musí prekonať hranice času a priestoru. Daniellina dospievajúca dcéra Ema je psychiatrická pacientka. Rôzne kombinácie liekov však nezaberajú a jej stav sa zhoršuje. Ema tvrdí, že nie je blázon. Je presvedčená, že jej sny, halucinácie a bludy sú odrazom niečoho, čo sa udialo v minulosti. Nikto jej neverí – lekári, súrodenci ani rodičia, ktorí sa s nádejou obracajú k modernej medicíne. Tá však neprináša zlepšenie ani odpovede.</p>	<p>C. J. Connolly: Láska môjho lepšieho života</p> <p>Josie je slobodná Angličanka, ktorá žije v malom byte a oslavuje tridsiate šieste narodeniny. Chýba jej rodina, ale rozhlasový program, ktorý moderuje, sa dobre rozbieha. Je pravda, že by radšej nosila o číslo menšie oblečenie, ale v rádiu na vzhľade nezáleží. Navyše muž, do ktorého je už mesiace zamilovaná, sa rozlúčil so svojou priateľkou, a Josie tak svitá na lepšie časy. Cestou do reštaurácie, kde sa má stretnúť s priateľmi, kľučkuje hustou premávkou. Vtom sa ozve škriplot brzd.</p>	<p>Abigail Wilson: Manželská pretváрка</p> <p>Milovníkom kvalitnej historickej romancie ponúkame pútavý romanticko-dobrodružný príbeh z pera úspešnej americkej autorky Abigail Wilsonovej, zasadený do regentského Anglicka. Keď ovdovený lord Adrian Torrington súhlasil, že sa stane špiónom v službách britskej koruny, nikdy neplánoval, že sa bude vydávať za lúpežníka, a už vôbec nie, že prepadne nesprávny koč. Keď však uviazne na ceste s mladou ženou v bezvedomí a dieťaťom, je nútený navrhnuť jej manželstvo, aby ochránil jej časť.</p>	<p>Jana Pronská: Naveky tvoja</p> <p>Kráľovná historickej romancie Jana Pronská má na svojom konte už dvadsaťtri kníh. Námet pre svoj najnovší román s názvom Naveky tvoja opäť čerpal z našich dejín, no tentoraz nás zavedie i na neapolský kráľovský dvor, miesto zrodu príbehu lásky dvornej dámy Hermíny a rytiera Matiasa. Dvorná dáma sa počas veľkolepého rytierskeho turnaja zahľadí do uhorského rytiera Matiasa z Borše, ktorý jej záujem opätuje.</p>	<p>Nick Cave, Seán O'Hagan: Viera, nádej a masaker</p> <p>Kniha o vnútornom živote temného barda populárnej hudby, Nicka Cavea vznikla na základe výše štyridsiatich hodín dôverných rozhovorov s novinárom Seánom O'Haganom. Poctivo hľadá odpovede na otázku, čo je skutočnou hnacou silou Caveovho života a tvorby. Rozhovory sa dotýkajú tém ako viera, umenie, hudba, sloboda, žiaľ či láska. Otvorene rozoberajú život Nicka Cavea od detstva až po súčasnosť.</p>
KNÍHY, KTORÝMI ŽIJETE				

JÚL V MESTE

BRATISLAVA

Ponúkame vám tipy na viacero podujatí v našom meste aj blízkom okolí, ktoré vám i vašim deťom

Vyberte si zážitok na víkend aj všedný deň

spesťria letné dni príjemným zážitkom. Informácie o ďalších priebežne uverejňujeme na webovej stránke banoviny.sk. (bn) Foto: archív

Umenie v Trznici – Tape

30. júna - 1. septembra
Po úspechu TUBE od N U M E N / FOR USE sme sa rozhodli venovať

leto umeniu, tentoraz s inštaláciou TAPE. Inštalácia bude otvorená v Starej trznici po celé leto, aj počas sobotných Trhov-Piac-Markt. Vstup je voľný a prístupný pre všetky vekové kategórie. Príďte zažiť toto unikátne umelecké dielo!

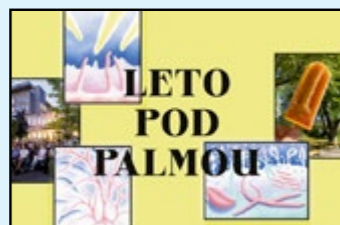
Viac na www.staratrznica.sk/sk/tape

Leto pod Palmou v Novej Cvernovke

1. júla - 31. augusta

Príďte si užiť Leto pod Palmou do Novej Cvernovky. Bude kino, budú koncerty, bude párty, budú drinky, bude park. Bude Letné kino Lumiére aj Ozveny Jihlavy pod Palmou.

Počas celého dňa bude pre vás otvorený aj park s detským ihriskom. Na terase či v klimatizovanom interieri si môžete užiť osviežujúce letné drinky od Skrytého baru, ale aj obed či večeru z bistra Dvanásť Duší. Viac na www.novacvernovka.eu

Letná tančiareň na Nivách je späť!

každý štvrtok a piatok

Nechajte sa unášať rytmom salsy, bachaty, swingu a zumbly pod vedením profesionálnych inštruktorov z tanečného štúdia byRamos a B-Swing. Príďte si vychutnať tanečné večery pod holým nebom. Letná tančiareň na vonkajšom átriu na 2. poschodí Nivy centra je tu pre vás takmer každý štvrtok a piatok od 19. h, a to až do konca leta. Nezmeškajte ju! Celý rozpis letnej tančiarene nájdete na www.nivy.com

Bratislavská knižná burza

každú sobotu

V Starej trznici môžete v sobotu zísť na najväčšiu knižnú burzu na Slovensku, ktorá sprevádza pravidelný potravinový Trh-Piac-Markt. Táto jedinečná akcia sa koná vždy od 9. h do 15. h na poschodí trznice. Nájdete tu najmä knihy, ale popri nich sa určite objavia aj grafiky, gramoplatne, pohľadnice, časopisy, CD-čka, komiksy a plagáty, známky, mince a iné zberateľské predmety. Vstup je voľný. Viac na www.staratrznica.sk

Kráľova metresa. Zamlčaný osud Marianny Pálffy

8. júla

Divadelné predstavenie na hrade Červený Kameň priblíži príbeh Marianny Pálffy, prvej metresy v dejinách habsburského rodu. Ako sa dostala až na viedenský dvor, priamo do spálne cisára a uhorského kráľa Jozefa I.? A s čím musela bojovať po jeho predčasnej smrti? Na tieto otázky bude hľadať odpovede hra Kráľova metresa, ale aj historička Anna Fundárková. Začiatok je o 17. h, 18.30 h a 20. h. Viac na www.hradcervenykamen.sk

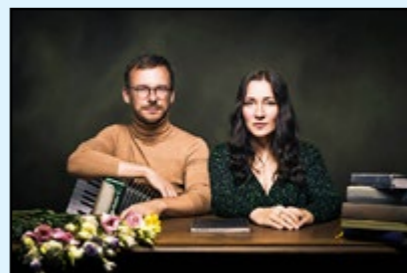

Špeciálna gastro plavba

13. júla

Gastronomický zážitok na výletnej lodi s romantickým výhľadom na Dunaji vás čaká aj v strede leta. Práve na toto obdobie totiž lodný šéfkuchár pripravil lahodné menu. Príjemný zážitok letného večera umocnia tóny živé hudby. Naložiť sa môžete o 18.30 h, vstupné je 58 €. Viac na www.visitbratislava.com

Katarína Koščová a Daniel Špiner / miniaTOUR

16. júla

Jedna speváčka a jeden klavirista. V prípade, že ide o dvojicu Koščová - Špiner, nik iný vám nebude chýbať. Títo dvaja interpreti a spolu-

tvorcovia úplne stačia na to, aby sa dotkli diváka na tých najhlbších miestach. Koncert na hrade Červený Kameň sa začína o 20. h a bude poslednou bodkou či letnou spomienkou na mesiac spoločného prežívania dvoch vynikajúcich hudobníkov. Viac na www.hradcervenykamen.sk

Pozri, Prešporok!

16. júla

Výstava v Galérii mesta Bratislavy predstavuje rôzne spôsoby zobrazovania dnešnej Bratislavy v dielach umelcov. Jednotlivé diela sprevádzajú diváka od grafických vedút, kresieb, akvarelov a olejomalieb po fotografie; od prvých zobrazení v roku 1563 až po rok 1918. Výklad s lektorkou galérie sa začína o 15. h na 2. poschodí Mirbachovho paláca. Viac na www.gmb.sk

Bratislavské koronovačné dni

28. - 30. júla

Bratislava znova ožije oslavami na počesť práve koronovaného panovníka. Hlavný program bude prebiehať v sobotu od 14. h. Z Bratislavského hradu môžete sprevádzať takmer 200-členný koronovačný sprievod vo vyšperkovaných historických kostýmoch ulicami mesta. Viac na www.visitbratislava.com

Letná čítareň v Medickej

do 31. augusta

Letná čítareň v Medickej záhrade prináša desiatky podujatí pre všetky vekové kategórie. Čakajú vás besedy so spisovateľmi, rozprávania o Prešporoku, cestovateľské prednášky a diskusie so zaujímavými ľuďmi. V ponuke je aj takmer 70 novín a časopisov pre deti a dospelých. Letnú čítareň môžete navštíviť v pracovné dni od 10. h do 18. h a v sobotu do 14. h. Služby sú bezplatné, vstup na podujatia je voľný. Viac na www.starlib.sk

7 dôvodov, prečo sú bazény v Demänová Rezort TOP voľbou pre rodiny s deťmi

Letné horúčavy a osviežujúca voda k sebe jednoducho patria. V Demänová Rezort si naplno užijete veľký 20-metrový bazén, malý detský bazénik a kopolu zábavy na vodných šmykačkách a akvazorbingu.

Na Slovensku funguje veľa kvalitných akvaparkov s rôznymi možnosťami ubytovania. Preto vám prinášame 7 dôvodov, prečo by ste mali dať šancu práve Aqua FUN – bazénom v Demänová Rezort.

- 1. Aqua FUN je pre ubytovaných zadarmo**
Keď sa povie slovíčko akvapark, mnohí z nás sa začnú báť o rodinný rozpočet. Pokiaľ si však rezervujete pobyt v Demänová Rezort, pre každého ubytovaného je celodenný vstup do Aqua FUN na každý deň úplne zadarmo.
- 2. Atrakcie vo vode aj vo vzduchu, ktoré neomrzia**
Deti bude určite lákať vodná džungľa plná šmykačiek, ktorej šéfuje veľký pirát. Tie najmenšie detičky sa do vody zamilujú vďaka malému bazéniku s bezpečnou šmykľavkou do nižšieho bazéna. V areáli FUN centra, kde sa bazény nachádzajú, je kopa unikátnych atrakcií. Pokiaľ si detičky budú chcieť od vody trochu oddychnúť, zabaví ich trojposchodové 3D bludisko s toboganom, XXL trampolíny alebo mini zipline. Pre hostí je tiež zadarmo.
- 3. Animačný program aj v bazénoch**
Cez leto sa tu nudiť rozhodne nebudete vďaka programu pre deti a dospelých od rána do večera. Denne sa na vás v bazénoch budú tešiť naše animátorky, ktoré si s vami zacvičia akva aerobik a pripraví rôzne súťaže vo vode.
- 4. Zábava, ale aj relax pre dospelých**
Rodičia, nebojte sa – aj pre vás chceme len to najlepšie. Preto sme okolo bazénov vytvorili miestka, kde si môžete oddychnúť a opaľovať sa. Pohodlné ležadlá sú hneď pri bazéne, takže budete mať detičky kedykoľvek pod dohľadom.
- 5. Prebudíme vo vás športového ducha**
V strede veľkého 20-metrového bazéna leží nafukovacia prekážková dráha. Ani nebudete vedieť ako, a celá vaša rodina sa bude pretekať, kto ju prejde prvý! Balans a výdrž si tiež potrénujete v nafukovacom valci v akvazorbíng bazéne.
- 6. Všetko máte rovno pod nosom**
Ak sa rozhodnete zažiť pobyt v Demänová Rezort, za nekonečnou zábavou vo vode už nemusíte nikam cestovať. Všetko potrebné – akvapark,

sprchy či skvelé jedlo máte priamo v rezorte. Stačí si v apartmáne obliecť plavky a šup do vody! Taktiež nemusíte celú dovolenku nikam šoférovať – nič vám teda nebráni, aby ste si dali k obedu či večeri miešaný drink. Okrem toho sa vyhnete aj sadaniu do horúceho auta, baleniu kopy vecí či hľadaniu parkovacieho miesta.

7. Čarovné prostredie priamo pod horami
Len si to predstavte – deti sa bláznia vo vode, vy si vychutnávate orosený koktail na ležadle a všade naokolo sú krásne liptovské hory. No nie je to jedinečné spojenie pre ideálnu rodinnú dovolenku? Ak s nami súhlasíte, nezabudnite si rezervovať pobyt na leto už teraz. Demänová vás privíta s otvorenou náručou.

Viac na www.demanovarezort.sk

Hodinárstvo s tradíciou

STARÉ MESTO

Hodinárstvo u dvoch levov na Špitálskej ulici funguje od minulého storočia. Tu je niekoľko faktov z jeho minulosti:

■ Hodinárstvo založil v roku 1946 súkromný podnikateľ, ktorého meno nám však terajší majitelia nevedeli povedať. Keď sa po februári 1948 dostalo do rúk štátu, patrilo pod podnik Klenoty.

■ V období po roku 1989 odkúpil hodinárstvo iný súkromník a od vlaňajšieho roka má opäť nových majiteľov. Nadalej tu však popri predaji hodínok a šperkov nájdete profesionálny servis, o ktorý sa postarajú majstri hodinári – od opravy na počkanie až po generálku hodín a hodienok. (ac)

Títo majstri hodinári rozbehnú aj storočný skvost

Hodinárstvo na Špitálskej funguje od roku 1946.

STARÉ MESTO

Aké hodinky máte práve na ruke? Lacné s jednorazovým strojčekom zo supermarketu, alebo smart večičku, ktorá vám zmeria aj tlak či tep? A možno si kontrolujete čas iba v mobile... Napriek všetkým týmto vychytávkam a trendom malé hodinárstvo na Špitálskej ulici funguje nepretržite už 77 rokov, to pravé hodinárske remeslo stále žije.

Hodinárstvo s tradíciou od roku 1946 – túto malú červenú tabuľku nad vstupom si možno nevšimne každý, ale asi každý Bratislavčan vie, že obchodík je tu celé desaťročia. Kúpíte v ňom všetko, od vreckových hodienok cez budíky až po stolové a nástenné hodiny, navyše aj nejaký ten šperk... O čo je dnes najväčší záujem?

Väčšina zákazníkov chce vraj bežné hodinky za 50 až 100 eur, no v poslednom čase aj digitálky. „Najmä retro hodinky Casio sú teraz in, pýtajú si ich predovšetkým mladí ľudia. A potom mechanické hodinky na naťahovanie, tie sú dnes drahé, stoja päťsto eur a viac,

záleží na značke,“ prekvapuje Ivana Klimešová, ktorá pracuje za predajným pultom.

Vychytenou značkou sú staré známe „Primky“, takéto hodinky vás vyjdú aj na dve tisíce eur. Možno máte podobné doma, zabudnuté niekde v zásuvke, skúste pohľadať, v hodinárstve vám ich opäť rozbehnú. „Mechanické hodinky boli kedysi štandardom, teraz sú luxusom a, naopak, štandard je dnes mať lacné baterkové hodinky s jednorazovým strojčekom,“ dodáva predavačka.

Občas sa stane, že zákazník si zoženie mechanické hodinky niekde na burze a prinesie ich práve sem, do Hodinárstva u dvoch levov. „Sme viac opravovňa hodín ako predajňa, a to dlhé roky,“ pripomína Peter Takáč, ktorý v hodinárstve pracuje takmer štyri desaťročia. Je jeden z mála vyučených hodinárov u nás, tento odbor sa dnes už neučí. Opravára hodín pritom nemôže robiť hocikto, musí mať technické myslenie, zručnosť, trpezlivosť i cit pre túto prácu, a navyše vzťah k nej. „Mali sme na praxi chlapca, ktorý skončil odbor

hodinár v Česku, aj sme dúfali, že u nás zostane, ale nešlo mu to. Naučil sa síce správny postup, ale keď poskladal strojček do budíka, budík nefungoval. Stačí napríklad niektorú súčiastku dotiahnuť silnejšie alebo, naopak, slabšie, a hodiny nepôjdu,“ podotýka Ivana Klimešová.

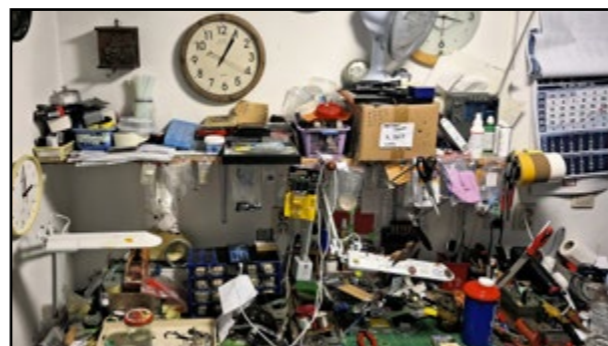
Osvedčil sa však kolega, ktorý je vyučený zlatník. Nastúpil sem hneď po škole a postupne sa priučal hodinárskej práci, od výmeny bateriek cez výmenu strojčekov až napokon po opravu strojčekov. A učí sa doteraz. Keďže opravuje hodiny staré neraz viac ako sto rokov, každý deň chodievajú k staršiemu pánovi – starožitníkovi po skúsenosti i cenné rady.

Peter Takáč vám síce povie, že vďaka dlhoročnej praxi už nie je nič, na čo by si netrúfol, zároveň však priznáva, že oživiť starožitné hodiny je mimoriadne náročné. Strojčeky bývajú poriadne zodraté, ale potrebné súčiastky do nich už nezoženiete, treba ich ručne vyrobiť, alebo kúpiť napríklad na burze. „Zvyčajne tiež zistíme, že hodiny

síce boli v minulosti opravené, ale len provizórne, navyše, ani majitelia sa k nim nesprávali šetrne... Ale stále sú nádherné. Keď im venujete dva-tri dni času, trpezlivosti aj nervov, a nakoniec sa vám podarí predĺžiť im život, tak ten pocit je veľmi dobrý.“ Aktuálne sa venuje najmä opravu mechanických hodín. Zákazníkov, ktorí ich nosia z nostalgie alebo si na ne zvykli a iné nechcú, je stále dosť. „A my sme radi, lebo v týchto strojčkoch je ešte kus skutočného remesla, precíznej hodinárskej práce.“ Verí, že kumšt tradičných hodinárov vedia ľudia ešte vždy oceniť. „Smart hodinky, ktoré teraz fičia, ma ani trochu nenadchávajú. Všetky vyzerať rovnako, len čierny štvorcový alebo obdĺžnikový displej na ruke a silikónový náramok. Chápe, dá sa s nimi aj platiť, ukázu vám výšku tlaku či tep, ale ja ako profesionál ich neberiem. Dúfam, že je to len teraz také 'wau', ktoré prejde.“ (ac)

Foto: ac

Viac foto na www.banoviny.sk

V dielni na poschodí. Opravár hodín sa užíva aj dnes, roboty je až-až.

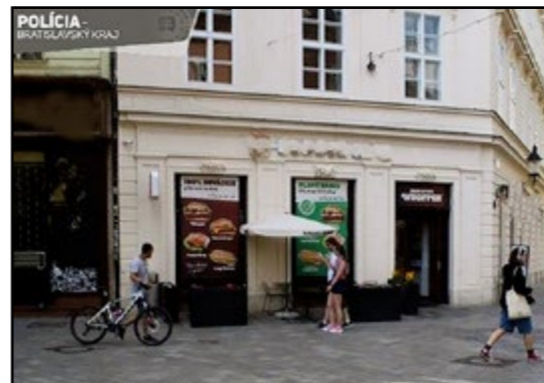

Peter Takáč: „Najťažšie sú generálne opravy, keď kompletne rozoberám hodinový strojček.“

Najviac vás zaujalo na našom webe banoviny.sk

Bratislavské **Noviny.sk**
www.facebook.sk/banoviny

Chodkyňa na pešej zóne skončila v nemocnici, kolobežkár ušiel

Janka Jonová: Pokiaľ viem, po chodníku sa môže behať, tak cca 10 km/h je ok. Ja sa na chodníku na svojej elektrickej kolobežke len odrážam nohou a myslím, že to je ok a bezpečné.

Dušan Rybár: Keďže rýchlosť chôdze nie je jednoznačne určená, ide skôr o vizuálne posúdenie konkrétnej situácie policajtom.

Alen Horecky: Kolobežky aj elektrické bicykle môžu mať upravené obmedzovače rýchlosti a potom jazdia rýchlo. Na bratislavskej hrádza to je také isté, lietajú tam ako rakety. Je to nebezpečné.

Foto: FB Polícia SR - Bratislavský kraj

Do Bratislavy čoskoro dorazia megatrolejbusy

Až 24-metrové trolejbusy sú súčasťou avizovaného rozširovania trolejbusovej dopravy. Okrem nich sa očakávajú ešte 18-metrové a 12-metrové hybridné trolejbusy, aby mohli transformovať niektoré autobusové linky na trolejbusové.

Richard Rodriguez: Skutočne dopravný podnik teraz nepotrebuje nič iné ako tieto „200-metrové“ stroje... a takto sa zbytočne rozhadzujú peniaze.

Kubo Hluško: Trolejbusy raz za 2 - 3 minúty v špičke nestačia, tak sa kupujú väčšie trolejbusy, pretože častejšie to už nejde. Jednoduché.

Milan Heriban: Veď to sa ani na zastávku nezmesť, netušim, kade by toto mohlo jazdiť.

Tatiana Bielicka: Ako budú jazdiť, bože...

Zlováci: Úplne rovnako ako klasické klbové, lebo tretí segment má natáčiacu zadnú nápravu. Tretí segment pri jazde cez zákrutu presne kopíruje trasu druhého segmentu. Tie trolejbusy tu už boli a na trase linky 71 nemali žiadny problém.

Ed Ko: To chceme vidieť tie zápchy a ako sa bude ľahko preraďovať z pruhu do pruhu napríklad Kollárko a ďalších 500 križovatiek, kde teraz je problém.

Paradontóza začína zápachom z úst.

V starostlivosti o chrup a dutinu ústnu ponúka nové riešenie Múdra huba *Pythium oligandrum*. Svojou unikátnou schopnosťou rozrušiť biofilmy nedáva patogénnym baktériám a ďalším mikroorganizmom možnosť sa v nich ukryť. Na trhu sú ústne vody pripravené zo suchej zmesi Bio Plus alebo šumivé tablety Múdra huba Pythie Bio Plus. Výplachové kúry týchto prípravkov chránia od krvavosti ďasien, začiatočných príznakov zápalu a zápachu z úst. Prípravky sa osvedčili pri kvasinových infekciách, napríklad po chemoterapii, keď predstavujú jednu z mála dostupných alternatív pre zdravotne oslabených jedincov alebo osoby s rezistenciou či alergiou na chemické látky ústnej hygieny. Dezinfekčný mikroorganizmus *Pythium oligandrum* predstavuje predel medzi hubami a riasami. *Pythium oligandrum* preniká svojimi vláknami do buniek parazita (plesne alebo kvasinky) a čerpá z neho pre svoju výživu potrebné látky. Podstatou pôsobenia je aj produkcia enzýmov. Na podklade výživovej a priestorovej

kompetície tak vytlačá z priestorov patogénne plesne, kvasinky a baktérie. Po splnení úlohy (vyčistenie parazita) uvoľňuje priestor pre znovuosídlenie tzv. normálnou mikroflórou. Použitá biotechnológia eliminuje plesne a kvasinky priamym parazitizmom a je odborníkmi považovaná za najbezpečnejšiu technológiu dostupnú na súčasnom trhu.

Prípravky s múdrou hubou dostanete vo svojich lekárňach alebo u svojej dentálnej hygieničky. Na Vaše otázky radi odpovieme na e-mailovej adrese: pythium@pythium.cz. Informácie na: www.chytrahouba.eu

Výrobca: Bio Agens Research and Development – BARD, s.r.o.

Váš názor nás zaujíma

Ďakujeme, že s nami zdieľate vaše názory. Každé dva týždne z nich vyberieme tie najpodnetnejšie, trebné aj vtipné, a uverejníme. Chcete sa s nami podeliť o skúsenosť či o to, čo vás vo vašej štvrti trápi? Píšte, pýtajte sa, komentujte na mejl redakcia@banoviny.sk, pod článkami na našej stránke www.banoviny.sk alebo na našom Facebooku www.facebook.sk/banoviny.

Z REDAKČNEJ POŠTY

Cyklotúry priateľstva skončili, je to škoda, boli to vždy vydarené akcie

Vždy koncom mája alebo začiatkom júna si spomeniem na podujatie Cyklotúra - Cesta priateľstva, ktoré od roku 1990 organizoval STaRZ so svojimi partnermi v Maďarsku a v Rakúsku. Posledná cyklotúra sa uskutočnila v roku 2019 v septembri. Boli to vždy vydarené akcie s účasťou od 700 až do 1 100 účastníkov, stretli sa priatelia, rodiny, známi i cyklistické kluby. Menili sa miesta začiatku v Bratislave, menili sa aj trasy a ciele. Menilo sa aj štartovné, aj predmety pre účastníkov. Menilo sa aj vedenie STaRZ-u. Aj sa striedal guľás s dobrou klobáskou, aj pohár červeného vína s chladeným pivom. Vždy potešila tombola a hudobný program. Zostala cesta domov, zostali spomienky. Zostala nostalgia. Moje otázky na STaRZ, či sa bude ešte cyklotúra priateľstva organizovať, zostali bez odpovede. Podujatia spájajú, šport posilňuje... Ale nezmenil sa záujem o toto podujatie.

Ing. Peter Bella, Ružinov

Nemýľte si cintorín s výbehom pre psov

Opäť apelujem na bezohľadných psičkárov, ktorí neustále porušujú zákaz vodenia psov do areálu cintorínov. Fotografu som urobil 1. júna 2023 o 19.30 hodine v areáli cintorína Vrakúňa. V úvodzovkách „ďakujem“ pánom psičkárom, že vodia svojich psov na cintorín, kde ich nechávajú vymočiť sa na hroby.

Čitateľ Jozef

Foto: čitateľ Jozef

Krásne gesto pre mamičky

O pár dní ma čaká pôrod a pri zisťovaní si informácií o pôrodniciach v Bratislave som na sociálnej sieti našla milú správu o tom, že jedna mamička z vďačnosti darovala pôrodnici na Kramároch vankúše na dojenie pre každú mamičku na oddelení. Myslim si, že je to krásne gesto pre pôrodnicu aj pre mamičky tesne po pôrode.

Monika

BARD

Zničte paradontózu hubou.

Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava

vyhlasuje obchodnú verejnú súťaž

na najvhodnejší návrh na uzatvorenie zmluvy o nájme nebytového priestoru č. 5 vo výmere 58,64 m² v stavbe so súpis. č. 3514, na pozemku parc. č. 1426/587 na Hany Meličkovej 11B v Bratislave, k. ú. Karlova Ves, s možnosťou použitia prvkov elektronickej aukcie.

Blížšie informácie na www.bratislava.sk alebo na tel. čísle 02/59 356 228.

Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava

vyhlasuje obchodnú verejnú súťaž

na najvhodnejší návrh na uzatvorenie kúpnej zmluvy na predaj pozemku parc. č. 722 vo výmere 249 m² a stavby súpis. č. 1601 umiestnenej na pozemku parc. č. 722, Kozia 9 v Bratislave, s možnosťou použitia prvkov elektronickej aukcie.

Blížšie informácie na www.bratislava.sk alebo na tel. čísle 02/59 356 209.

Nevyhadzujte knihy

darujte ich nám
Kontakt: 0907 701786

Alzheimercentrum Piešťany n.o.,

špecializované zariadenie z dôvodu navýšenia kapacít lôžok po rekonštrukcii prijme nových klientov s Alzheimerovou chorobou alebo stareckou demenciou rôzneho typu.

V prípade záujmu volajte na tel. číslo
+421 918 930 000

Grafiti vyjdú na státisíce

BRATISLAVA
Odstraňovanie grafitov v Bratislave každoročne stojí približne 60-tisíc až 100-tisíc eur.

Dianie v uliciach monitorujú aj mestskí policajti na kamerovom pracovisku. Nedávno zadržali trojicu vandalov, ktorí sprejovali v blízkosti Mosta Lanfrancovi, a ďalších pri Starom Moste. Pri trestných činoch, keď je škoda nad 266 eur, spolupracujú s Policajným zborom, v prípade menších poškodení ide o priestupok s pokutou do 331 eur. (TASR)

Za jasle 500 eur

STARÉ MESTO
Staré Mesto zvýši od septembra mesačný poplatok za jasle z doterajších 400 na 500 eur mesačne.

„Päť rokov sme poplatok nezvyšovali a vstupy veľmi zdraželi. Dorovnáваме sa k tomu, aby sme boli schopní túto službu poskytnúť,“ uviedol starosta Matej Vagač. Mestská časť podľa neho i tak dopláca na jedno dieťa okolo 170 eur. (TASR)

Viac článkov zo života v Bratislave nájdete na www.banoviny.sk a aj na Facebooku www.facebook.com/banoviny

ČISTENIE HROBOV DOSEKÁVANIE PÍSM
Čistenie: Jednohrob 100€ 85€ Dvojhrob 150€ 130€ Impregnácia ZDARMA
Dosekávacie písmo: Do 5 znakov 80€, 6-11 znakov 120€
priamo na cintoríne 12-30 znakov 12€/znak, 31 a viac 11€/znak
Obnova písmo: 2€ 1,5€/znak Doprava a obliadka ZDARMA
Žulová krycia doska už od 600€, pomník vrátane nápisu už od 600€
POMNÍKY, TABUĽKY S MENAMI, FOTOGRAFIE, VÁZY A SVIETNIKY, RENOVÁCIE HROBOV, BRÚSENIE STARÝCH NÁPISOV
Sme tu pre Vás už od roku 2014 a máme za sebou viac ako 12 000 spokojných zákazníkov, stavte na kvalitu a staňte sa ďalším z nich.
Ing. Miroslav Greisiger www.greisiger.sk
0940 653 651, 0919 205 521 AKCIA! Ceny platné pri objednaní do 31.7!

PREMENY BRATISLAVY Požiar bol iba súčasťou šou, presklená nadstavba je reálna

1952

Hasičská šou pred Slovenským národným divadlom prilákala množstvo ľudí.

STARÉ MESTO
Na historickej fotografii vidíte zadymenú časť domov na Hviezdoslavovom námestí v rámci hasičskej šou, na zábere z dneška púta pozornosť nadstavba, okolo ktorej bol svojho času značný rozruch.

V archívnej správe k dobovej fotografii z roku 1952 sa píše: „Nedeľa 19. októbra patrila v Bratislave vystúpeniam hasičských družstiev na Krajskom dni hasičstva... Už predpoludním súťažili v Petr-

žalke muži, ženy a dorastenci o najlepšie hasičské družstvo Bratislavského kraja. Popoludní pokračoval Krajský deň hasičstva slávnosťou pred Národným divadlom, kde oddiely hasičov ukázali svoju vyspelosť vo veľkom cvičení.“

Z informácie portálu vtedy.sk sa tiež dozvedáme, že „predseda Ústredného národného výboru v Bratislave J. Šrámek vo svojom prejave zdôraznil, že členovia hasičských zborov plnia svoje

2022

Pohľad na rekonštruovanú budovu s nadstavbou z hotela Carlton

úlohy obetavo preto, lebo ako uvedomeli socialistickí vlastníci cítia sa hospodármi v svojich pracoviskách, na spoločnom majetku a cítia za jeho ochranu osobnú zodpovednosť.“

Budova v strede, z ktorej sa valí dym, vyzerá dnes, po rekonštrukcii, úplne inak. Pôvodne statik navrhoval objekt zbúrať, investor sa však rozhodol zachrániť ho, čo treba oceniť. V rámci obnovy sa však budova zvýšila o nepovolenú nadstavbu

s presklenou fasádou. Ako vtedy informovali aj Bratislavské noviny, stavebník v období asi od decembra 2005 do marca 2006 postavil na stavbe navyše 6. a 7. poschodie, hoci podľa stavebného povolenia mala mať stavba iba 5 poschodí. Zmenu legalizoval stavebný úrad až dodatočne - rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 17. mája 2010. (ac)

Foto: vtedy.tasr.sk, Lubomír Deák/OZ Bratislava a jej Premeny

Dom Albrechtovcov získal špeciálny grant

STARÉ MESTO
Historický Dom Albrechtovcov na Kapitulskej ulici získal špeciálny grant 30-tisíc eur.

Koncert v záhrade Domu Albrechtovcov

Vo verejnom hlasovaní za záchranu kultúrnych pamiatok, ktoré priniesol už 14. ročník súťaže Poklady Slovenska, získal Dom Albrechtovcov 19-tisíc hlasov. „Veľmi nás potešilo, že to, o čo sa snažíme, zarezonovalo medzi takým množstvom ľudí. Nik-

to od nás takú odozvu v hlasovaní nečakal. Táto vlna solidarity a priania, ktorá sa zdvihla v kultúrnej obci nielen v Bratislave, ale aj naprieč Slovenskom, nám dodala obrovskú energiu. Sme za ňu, ako aj za podporu od Nadácie VÚB veľmi vďační,“ povedal

predseda OZ Albrecht Forum Igor Valentovič.

Financie z grantu použijú na dokončovacie práce v koncertnej, resp. multifunkčnej sále, ktorá bude slúžiť nielen na koncerty, ale aj literárne čítania a diskusné stretnutia venované kultúre a umeniu.

„Okrem iného pracujeme na akustickom strope, a tiež na obnove výmalby v koncertnej sále, ktorá pochádza z konca 18. storočia. Verím, že sa nám sálu podarí aj vďaka týmto prostriedkom sprístupniť už o niekoľko mesiacov,“ dodal Valentovič. (ts)

Foto: TASR

Správy z podsvetia

Pozor, o peniaze môžete prísť aj pri dobíjaní kreditu na mobilnom telefóne. Na tento podvod doplatila žena z PETRŽALKY, keď si otvorila aplikáciu, cez ktorú si chcela dobiť kredit za 7 eur, z účtu jej však odišli tisíce eur. Aplikáciu sa jej totiž nepodarilo otvoriť, a tak to skúsila cez inú stránku. Ako prvá možnosť sa jej zobrazila falošná stránka, ktorá bola vernou kópiou mobilného operátora. Petržalčanka si to nevšimla a odovzdala podvodníkom svoje citlivé údaje. Na druhý deň ju kontaktovala pracovníčka banky s otázkou, či realizovala platby vo vyšších sumách. Ukázalo sa, že z účtu jej postupne odišlo 10-tisíc eur. (bn)

Pieta pohrebná služba

Pomáhame 24 hodín denne už viac ako 30 rokov.

V obradnej miestnosti Pieta ponúkame bezplatne tieto služby:

- prepožičanie štyroch umelých vencov už aj so štandardnými stuhami
- zobrazenie fotografie zosnulého na LCD monitore

- prehriatie foto prezentácie zo života zosnulého

- kondolenčnú listinu.

Na týchto službách ušetríte min. 300 eur.

Pieta – pohrebná služba
Mlynské Nivy 8
02/52 63 11 81
www.pieta.sk

REDAKCIA
Ivanská cesta 2D
821 04 Bratislava
Šéfredaktorka: Anna Čapková

Nástrahy hriešnej Vydrice spoznali aj známi umelci

Bratislava kedysi

Príbehy zbúrannej Vydrice sme v tejto rubrike priniesli viackrát. Štvrť dunajských rybárov, lodníkov a remeselníkov, v ktorej sa už v 18. storočí usadili prostiutky, oživil spisovateľ ANTON BALÁŽ aj spomienkami na umelcov, ktorí ju spoznali zblízka či z diaľky. Vybrali sme niektoré z nich.

Prvá faktografická správa o Vydrici z pera umelca sa nachádza v knihe spomienok českého básnika a ľavicového intelektuála Josefa Rybáka Kouzelný poutník. Do Bratislavy prišiel v roku 1922 ako jeden z početnej armády českých úradníkov, učiteľov, železničiarov a četníkov... A tu je Rybák autentický zážitok zo stretnutia s hriešnou i vášnou Vydricou.

„Nad každým druhým vchodom horelo červené svetlo. Pod lampami a v bránach stáli ženské postavy a iné sa vláčne pohybovali okolo múrov ako mátohy. V prízemných oknách boli odhrnuté záclonky a bolo vidieť do malých izbičiek, ožiarených lampami s červenými tienidlami. Hodvábne ružové svetlo sa rozlievalo po pohovkách a mákko modelovalo tvary vyzlečených ležiacich žien, predávajúcich sa za dvadsať korún. Stará škaredá prostiutka sa na mňa zasmiala bezzubými ústami. Jej drsný, chraptavý smiech ma polial od hlavy k päte. Začervenal som sa, prehltol som od vzrušenia a zrýchlil krok... Nebol som žiadny románový hrdina, ani otrlý cynik, aby som zniesol bez otrasu náhly styk so špinavou a ufúl'anou úbohosťou polosveta, o rozsahu ktorého som nemal potuchy.“

Rybákova spomienka je pres-

Horná časť Štukovej ulice

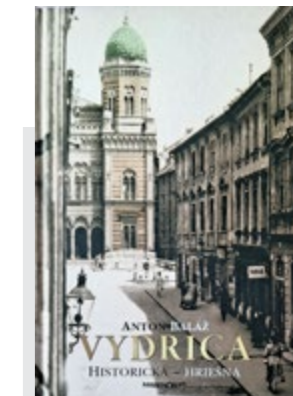
ným záznamom pohľadu do uličky predajnej lásky, ktorý len v mierne modifikovanej podobe nachádzame o šesťnásť rokov neskôr v spomienke maliara Štefana Bednára. V spomienkach, ktoré vyšli v roku 1984 pod názvom Bohém hľadá vlasť, píše: „Prepestrý svet som našiel na hrboľatej Židovskej ulici. Bol tam krámk vedľa ženských postavy a iné sa vláčne pohybovali okolo múrov ako mátohy. V prízemných oknách boli odhrnuté záclonky a bolo vidieť do malých izbičiek, ožiarených lampami s červenými tienidlami. Hodvábne ružové svetlo sa rozlievalo po pohovkách a mákko modelovalo tvary vyzlečených ležiacich žien, predávajúcich sa za dvadsať korún. Stará škaredá prostiutka sa na mňa zasmiala bezzubými ústami. Jej drsný, chraptavý smiech ma polial od hlavy k päte. Začervenal som sa, prehltol som od vzrušenia a zrýchlil krok... Nebol som žiadny románový hrdina, ani otrlý cynik, aby som zniesol bez otrasu náhly styk so špinavou a ufúl'anou úbohosťou polosveta, o rozsahu ktorého som nemal potuchy.“

je tu všade krivých uličiek, strmých schodov, koľko tmavých kútov a zálužných prechodov v starých a škamravých domoch. Cez deň zdá sa to všetko náramne nevinné a celkom prítluné. Ale v noci začne sa to tu hýbať a hemžiť podivnými váhavými tónami. Vynorujú sa nečakane dva kroky pred tebou z tmavých dier a lezu ti oproti ako veľké, lenivé a hladné vši. Za každým rohom číha na teba v slizkej tme čosi odporné, záškodného, plazivého.“ Z týchto opisov „tmavých dier“ citíme priam bystrosť odpor autora k mestu. Prichádza však generácia nadrealistov (Rudolf Fabry, Pavol Bunčák, Ján Rak, Vladimír Reisel či Štefan Žáry), pre ktorú je mesto zdrojom pozitívnej umeleckej inšpirácie. Generácia, ktorej sa metropola na Dunaji stáva od polovice tridsiatych rokov minulého storočia novým domovom a ktorú zaujme práve jej predtým zámerne „neviditeľná“ hriešna, živočišna tvár. Nadrealisti ako prví objavili a opisali atmosféru „poetických hniezd a zákutí pod Hradom“, uličiek lemovaných schodíkmi a zábradliami, po ktorých sa

prechádzali a ponúkali „strapaté ženy predajného tela“. Aj ony sa stali súčasťou ich neviditeľnej Bratislavy. Práve atmosféra Vydrice a jej uličiek, dráždiaca fantáziu mladých básnikov, prispela k podnieteniu ich odvážnej erotickej obraznosti, ktorá nebola mysliteľná u ich predchodcov.

V období budovania socializmu sa téma vydrických padlých žien zo slovenskej literatúry nadobro vytratila, vrátil ju až Luboš Jurík (ročník 1947) vo svojich detektívnych Prípadoch reportéra AZ. Jurík vníma prostitúciu ako súčasť mestského života, nepohoršuje sa nad ňou. Prostitútky v jeho príbehoch vystupujú viac vo svojej rozmarnej ako tragickej podobe. V tejto lokalite sa, podľa Juríka, „hriešnice“ nestretávali s opovrhnutím a odsúdením ako v iných častiach mesta, lebo „obyvatelia Vydrice a Podhradia hriechu rozumejú, zvykli si na bordel U modrej šľuky a považovali ho za samozrejmu súčasť svojho neveselého bytia.“ (bn)

Foto: Vydavateľstvo Marenčin PT

Spracované podľa knihy Antona Baláža Vydrice historická - hriešna, Vydavateľstvo Marenčin PT (so súhlasom vydavateľstva).

Bratislavské Noviny
vyjdú o mesiac
4. augusta 2023

